

ARS
TRANSLATORICA
VI

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Філологічний факультет
Кафедра романо-германської філології

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
Факультет лінгвістики

ARS TRANSLATORICA

**ВИПУСК
VI**

РІВНЕ - 2021

УДК 81'255.2

A 80

Ars Translatorica : зб. перекладів / Упорядники: О.В. Константінова, О.П. Демиденко. Рівне: РДГУ, 2021. Вип. 6. 88 с.

A 80 **Ars Translatorica** : The Collection of Translations / Compilers: O.V. Konstantinova, O.P. Demydenko. Rivne: RSUH, 2021. Issue 6. 88 p.

У збірник увійшли українські переклади з невеликих творів або уривків із них англійською, іспанською, латинською, німецькою, польською, російською, турецькою, французькою та японською мовами, а також кілька англійських перекладів українських поетичних текстів. Збірник призначений для всіх, хто цікавиться проблемами перекладознавства.

The Collection includes Ukrainian translations of English, Spanish, Latin, German, Polish, Russian, Turkish, French and Japanese fiction and poetry, as well as English translations of Ukrainian poetry. The Collection is intended for a wide circle of admirers of the theory and practice of translation.

УДК 81'255.2

Редакційна колегія:

Головний редактор – **Деменчук О.В.**, д-р філол. наук, професор.

Відповідальні редактори – **Константінова О.В.**, канд. філол. наук, доцент;

Демиденко О.П., канд. пед. наук, доцент.

Члени редакційної колегії:

Аладько Д.О., канд. філол. наук, доцент; **Калініченко М.М.**, канд. філол. наук, доцент; **Кучма Т.В.**, канд. філол. наук, доцент; **Орел І.І.**, канд. філол. наук, доцент; **Павлова О.І.**, канд. філол. наук, доцент; **Павловська Л.О.**, канд. філол. наук, доцент; **Тарасюк Н.Ю.**, канд. філол. наук, доцент; **Чеберяк А.М.**, канд. філол. наук, доцент

Рекомендовано до друку Вченою радою

Рівненського державного гуманітарного університету

(*протокол № 5 від 27.05.2021 р.*)

©Автори публікацій, 2021

©Рівненський державний гуманітарний університет, 2021

©Національний технічний університет України

«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського», 2021

ПЕРЕДМОВА

Збірник перекладів «ARS TRANSLATORICA-VI» виходить у межах спільного перекладацького проекту кафедри романо-германської філології Рівненського державного гуманітарного університету і факультету лінгвістики Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського».

Збірник об'єднує переклади професійних перекладачів і студентів, які представили свої перші експерименти на перекладацькій ниві. Цього року у нього увійшли українські переклади з невеликих творів або уривків із них англійською, іспанською, латинською, німецькою, польською, російською, турецькою, французькою та японською мовами, а також кілька англійських перекладів українських поетичних текстів.

Основною метою видання є популяризація та розвиток україномовного перекладу, зокрема шляхом залучення до цієї справи початківців – студентів філологічних спеціальностей, які шукають свій шлях у професії і часто не мають змоги випробувати себе, потребують професійної підтримки і поради від досвідчених колег. Сподіваємося, що їхній дебют матиме гідне продовження, і молоде покоління тлумачів творчо і плідно працюватиме задля зближення української культури з культурами світу та задля розквіту і збагачення української мови.

***Редколегія збірника
«Ars Translatorica»***

Зауваження і поради редакційної колегії мають дорадчий характер; рішення про остаточний варіант перекладеного тексту приймає перекладач.

ЗМІСТ

ПЕРЕКЛАДИ З АНГЛІЙСЬКОЇ

КАРИНА АРТЕМОВИЧ . ПОРТРЕТ ДОРІАНА ГРЕЯ. ПЕРЕДМОВА	7
Oscar Wilde. The Picture of Dorian Gray. The Preface	8
ІННА БУРКОВСЬКА . БІБЛІОТЕКИ – ОСНОВА ЦІВІЛІЗОВАНОГО СУСПІЛЬСТВА	9
Eric Klinenberg. To Restore Civil Society, Start with the Library	12
ОРИНА КІБЕЦЬ . ВІЛЛАНЕЛЛЬ КІНЦЯ ЗИМИ	15
Arthur Lemièrè Hendriks. Villanelle of the Year's End	16
МАРІЯ КРАВЦОВА . РЯДОВИЙ ПІСФУЛ (Уривок)	17
Michael Morpurgo. Private Peaceful (Excerpt)	18
ГАННА КРИШТАЛЮК . ТАТІВ ДРАКОН (Уривок)	20
Ruth Stiles Gannett. My Father's Dragon (Excerpt)	22
ВІКТОР МАРАЧ . З ДЕРЕВ НАЙКРАЩІ – ВИШНІ...	24
Alfred Housman. Loveliest of trees, the cherry now...	24
О КАПІТАНЕ! МІЙ КАПІТАНЕ!	25
Walt Whitman. O Captain! My Captain!	26
ЮЛІЯ САДОХА . НЕЗВИЧНИЙ ЧУЖИНЕЦЬ	28
Robert Louis Stevenson. The Distinguished Stranger	29
ОЛЬГА СМОЛЬНИЦЬКА . КЕЛЬТИ	31
Thomas D'Arcy McGee. The Celts	32
КЕЛЬТСЬКИЙ ХРЕСТ	34
Thomas D'Arcy McGee. The Celtic Cross	35

ПЕРЕКЛАДИ З ІСПАНСЬКОЇ

ВІКТОР МАРАЧ . СОРОМ'ЯЗЛИВІСТЬ	36
Gabriela Mistral. Vergüenza	38
ОЛЬГА СМОЛЬНИЦЬКА . СЕНСЕМАЯ (Пісня, щоб убити змію)	39
Nicolás Guillén. Sensemayá (Canto para matar a una culebra)	40

ПЕРЕКЛАДИ З ЛАТИНСЬКОЇ

СВЯТОСЛАВ ЗУБЧЕНКО . ХОРОВОДИ СМЕРТІ	42
Jacob Balde. Choreae Mortuales	43

ПЕРЕКЛАДИ З НІМЕЦЬКОЇ

КАРИНА АРТЕМОВИЧ . НЕТЕРПІННЯ СЕРЦЯ (Уривок)	45
Stefan Zweig. Ungeduld des Herzens (die Passage)	46
БЕРОНІКА РОМАНЮК . МІСТО	47
Theodor Storm. Die Stadt	47
ОЛЕНА СТЕПАНЮК . ВДОМА	48
Kirstin Schwab. daheim	48
ВІЛЬНО	48
Kirstin Schwab. frei	48
ЖИТТЯ / ЯК МИСТЕЦТВО	49
Kirstin Schwab. Leben / zarte	49
КАПАЄ	49
Kirstin Schwab. es tropft	49

ПЕРЕКЛАДИ З ПОЛЬСЬКОЇ

ОЛЬГА СМОЛЬНИЦЬКА . ВАЖКО ВСІМ ДОГОДИТИ	50
Symeon Połocki. Trudno wszystkim wygodzić	51
НЕ ДАЙ ІМЕННЯ БОЛЮ НАДАРЕМНО	51
Leopold Staff. Nie bierz imienia bólu nadaremno	52
ОЛЕНА СТЕПАНЮК . ДУША ПАНА КОЃІТО	53
Zbigniew Herbert. Dusza Pana Cogito	54
ЗАПОВІТ	56
Zbigniew Herbert. Testament	57
ПАН КОЃІТО І РУХ ДУМОК	58
Zbigniew Herbert. Pan Cogito a ruch myśli	58
ПАН КОЃІТО ЧИТАЄ ГАЗЕТУ	59
Zbigniew Herbert. Pan Cogito czyta gazete	60

ПЕРЕКЛАДИ З РОСІЙСЬКОЇ

МІЯ ГАЗДУН . ЛЮБОВ ЗЙШЛА	62
Роберт Рождественский. Любовь настала	62
КОХАННЯ ТВОГО СВІТ	63
Лена Стюф. Свет твоей любви	64

ПЕРЕКЛАДИ З ТУРЕЦЬКОЇ

ОЛЬГА СМОЛЬНИЦЬКА . СЬОГОДНІ Я ДО САДУ ПОТРАПИВ	65
Mustafa Gevheri. Bugün ben bir bağa girdim	66

ПЕРЕКЛАДИ З УКРАЇНСЬКОЇ

КАТЕРИНА ГОРЛЕЦЬКА . LIFE	67
Олена Теліга. Життя	67
АНАСТАСІЯ ДАНИЛЮК . TRY NOT TO MISS FOR THINGS YOU LOST	68
Катріна Рябой. Не шкодуйте за втраченим днем	69
ОРИНА КІБЕЦЬ . IF EVER ON EARTH I WISHED YOU TEARS AND PAIN	70
Василь Симоненко. Коли б тобі бажав я сліз і муки	70
THE WORDS ARE HIDEOUS WHEN THEY CANNOT SPEAK	70
Ліна Костенко. Страшні слова, коли вони мовчать	71
THE STARSCAPE	71
Микола Вороний. Зоряне небо	72
КАРИНА ПАДАШУЛЯ . LIFE	73
Олена Теліга. Життя	67

ПЕРЕКЛАДИ З ФРАНЦУЗЬКОЇ

ВІКТОР МАРАЧ . АЛЬБАТРОС	74
Charles Baudelaire. L'Albatros	74
БОГ В ПОМІЧ ВАМ, ВЕСНИ ПОДРУЖКИ	75
Pierre de Ronsard. Dieu vous gard', messagers fidèles	76
ОЛЕНА СТЕПАНЮК . БАРБАРА	77
Jacques Prévert. Barbara	79

ПЕРЕКЛАДИ З ЯПОНСЬКОЇ

ОЛЕНА СТЕПАНЮК . НА ГІЛКУ КВІТКА ОПАЛА	81
荒木田 守武. 落花枝に	81
ВРАНЦІ	82
壬生 忠岑. 有明の	82
ЗАМИЛОВАНІЙ СОКУРОЮ	83
藤原 実方. 桜狩り	83

ПРИМІТКИ ПЕРЕКЛАДАЧІВ	84
------------------------------	----

ВІДОМОСТІ ПРО ПЕРЕКЛАДАЧІВ	86
-----------------------------------	----

ПЕРЕКЛАДИ З АНГЛІЙСЬКОЇ

КАРИНА АРТЕМОВИЧ

Оскар Вайльд

ПОРТРЕТ ДОРІАНА ГРЕЯ

Передмова

Митець – творець прекрасного. Мета мистецтва – відкрити себе людям і сховати митця. Критик – це той, хто може новим способом чи за допомогою нового матеріалу передати іншим своє враження від прекрасного.

Найвищою і найнижчою формою критики є автобіографія. Ті, хто знаходять огидне у прекрасному, – зіпсуті, що не додає їм чарівності. Це вада.

Ті, хто бачать прекрасне у прекрасному, – культурні. Вони не безнадійні. Вони вибрані, для них прекрасне означає лише красу.

Не існує моральних чи аморальних книг. Є книги, написані добре чи погано. Це все.

Ненависть XIX століття до реалізму – це лють Калібана, який побачив у дзеркалі своє обличчя.

Ненависть XIX століття до романтизму – це лють Калібана, який не бачить у дзеркалі свого обличчя.

Життя згідно моралі становить частину предмету пошуку митця, але мораль мистецтва полягає в ідеальному використанні неідеального. Жоден митець не бажає нічого доводити. Довести можна будь що. Жоден митець не здатний до етичного співчуття. Почуття етичного співчуття стає причиною манірності стилю, яку неможливо пробачити. Жоден митець не має психічних відхилень. Митець може зобразити будь що. Думка та мова – інструменти митця у створенні мистецтва. Вади і чесноти – матеріали для створення мистецтва. З точки зору форми, з усіх видів мистецтва, музика є найдосконалішою. З точки зору почуттів – акторська майстерність. Мистецтво – це одночасно площина і символ. Ті, хто хочуть опуститися нижче площини, ризикують. Ті, хто хочуть прочитати символ, ризикують також. Мистецтво відображає глядача, а не життя. Різноманіття думок щодо твору мистецтва показує його новизну, складність та важливість. Якщо критики не можуть дійти згоди, значить, митець залишився вірним собі. Ми можемо пробачити створення чогось потрібного тому, хто не захоплюється цим. Лише одне виправдання для створення непотрібного, якщо хтось захоплюється цим моментально.

Oscar Wilde

THE PICTURE OF DORIAN GRAY

The Preface

The artist is the creator of beautiful things. To reveal art and conceal the artist is art's aim. The critic is he who can translate into another manner or a new material his impression of beautiful things.

The highest as the lowest form of criticism is a mode of autobiography. Those who find ugly meanings in beautiful things are corrupt without being charming. This is a fault.

Those who find beautiful meanings in beautiful things are the cultivated. For these there is hope. They are the elect to whom beautiful things mean only beauty.

There is no such thing as a moral or an immoral book. Books are well written, or badly written. That is all.

The nineteenth century dislike of realism is the rage of Caliban seeing his own face in a glass.

The nineteenth century dislike of romanticism is the rage of Caliban not seeing his own face in a glass. The moral life of man forms part of the subject-matter of the artist, but the morality of art consists in the perfect use of an imperfect medium. No artist desires to prove anything. Even things that are true can be proved. No artist has ethical sympathies. An ethical sympathy in an artist is an unpardonable mannerism of style. No artist is ever morbid. The artist can express everything. Thought and language are to the artist instruments of an art. Vice and virtue are to the artist materials for an art. From the point of view of form, the type of all the arts is the art of the musician. From the point of view of feeling, the actor's craft is the type. All art is at once surface and symbol. Those who go beneath the surface do so at their peril. Those who read the symbol do so at their peril. It is the spectator, and not life, that art really mirrors. Diversity of opinion about a work of art shows that the work is new, complex, and vital. When critics disagree, the artist is in accord with himself. We can forgive a man for making a useful thing as long as he does not admire it. The only excuse for making a useless thing is that one admires it intensely.

ІННА БУРКОВСЬКА

Ерік Кліненберг

БІБЛІОТЕКИ – ОСНОВА ЦІВІЛІЗОВАНОГО СУСПІЛЬСТВА

Ми нехтуємо однією з ключових інституцій культури, коли потребуємо її найбільше. Чи справді бібліотеки відійшли у минуле?

Багато хто вважає саме так. За останні кілька років відбулося стрімке зниження тиражів паперових книг, і це змусило видатних критиків дійти висновку, що бібліотеки більше не виконують своєї історичної функції. Більшість чиновників наполягає на тому, що в сучасному суспільстві з величезною кількістю електронних книг, де всі живуть в режимі «онлайн», спілкуючись віртуально, бібліотекам вже не потрібна та підтримка, яку раніше самі надавали читачам.

Наразі бібліотеки голодують від нестачі необхідних ресурсів. В деяких містах, навіть у таких забезпечених, як-от Атланта, припинили діяльність цілі книжкові компанії. У Сан-Хосе, штат Каліфорнія, поруч з офісами Facebook, Google і Apple, публічні бібліотеки зі своїм обмеженим бюджетом ледве тримаються на плаву, адже навіть із заборгованістю вище 20 доларів читачі не мають права брати книги або користуватись комп'ютерами.

Але проблема, з якою стикаються бібліотеки, є актуальною. Справді, у Нью-Йорку та багатьох інших містах, тираж бібліотек, відвідуваність курсів та час, який читачі проводять у бібліотеках, зростають. Однак, бібліотечні системи та їх співробітники не витримують навантаження через величезну кількість відвідувачів, які приходять з найрізноманітнішими цілями. Згідно з опитуванням 2016 року, проведеним Дослідницьким центром Pew, близько половини усіх американців віком від 16 років і більше, відвідували бібліотеки в минулому році, а дві третини опитаних кажуть, що закриття місцевого бібліотечного відділення «серйозно вплине на їхню громаду».

Якраз тоді, коли бібліотеки є дуже цінними та необхідними, ними почали нехтувати. В чому причина такого парадоксу? Частково тому, що ключовий принцип публічної бібліотеки «усі люди заслуговують на вільний доступ до світової культурної спадщини» не співпадає з логікою сучасного ринку. Та й мало хто з впливових людей розуміє, чому в сучасному світі бібліотеки настільки важливі.

Я називаю бібліотеки «соціальною інфраструктурою». Це ті місця, які формують спосіб взаємодії людей. Вони не просто

надають безкоштовний доступ до книг, але й навчають основам міжособистісних стосунків: повага до людей похилого віку, турбота дітей про батьків, навчання іноземної мови для іммігрантів, привітні громадські місця для бідних, бездомних та молодих людей.

Нещодавно я провів цілий рік займаючись етнографічними дослідженнями нью-йоркських бібліотек. Я все більше переконувався в тому, наскільки важливі бібліотеки не тільки для розвитку житлових районів, а й для допомоги у вирішенні проблем людей.

Для людей похилого віку, особливо овдовілих, і тих, хто живе сам, бібліотеки є центрами спілкування та культурного розвитку завдяки книжковим клубам, вечорам кіно, швейним гурткам, урокам мистецтва, та інформатики, а також можливістю спілкування з іншими поколіннями. Дітям та підліткам бібліотеки прищеплюють почуття відповідальності та поваги, адже вони повинні розуміти, що позичену книгу потрібно буде повернути, аби інші також мали змогу нею користуватися. Для знесилених новоспечених батьків, бабусь та дідусів, а також опікунів, бібліотеки є справжньою знахідкою.

У багатьох районах Нью-Йорка, особливо тих, де підлітки не надто обтяжені позашкільними заняттями, бібліотеки перебувають на пікові популярності, адже для молоді це можливість провести час з однолітками. Першою причиною є те, що бібліотеки безкоштовні та доступні. Іншою – те, що співробітники бібліотек завжди привітні до усіх відвідувачів; часто вони виділяють місце для спілкування підлітків між собою.

Порівняти хоча б кав'ярні Starbucks і ресторани McDonalds. Вони є вагомими складовими соціальної інфраструктури, хоча не кожен може дозволити собі відвідувати їх, більше того, на бідняків часто дивляться скося.

Незможні та старші люди часто уникають Starbucks через високі ціни та через те, що почуваються там «не в своїй тарілці». Бабусі та дідусі, з якими я познайомився в нью-йоркських бібліотеках, розповіли мені, що вони почуваються небажаними в сучасних кав'ярнях, барах та ресторанах, які зустрічаються ледь не на кожному кроці. Безхатьки та малозабезпечені люди взагалі уникають таких місць. Їм відомо з власного досвіду, що менеджери таких популярних закладів можуть викликати поліцію лише через твою присутність біля входу. А от у бібліотеці ви навряд чи знайдете правоохоронців, навіть якби й хотіли.

Хоча це не означає, що в бібліотеках завжди безпечно й затишно. Поки я займався своїм дослідженням, я був свідком гарячих дискусій, бійок та інших неприємних ситуацій за участі

психічно неврівноважених людей чи наркоманів. Добре, що такі казуси трапляються рідко та швидко вирішуються, і згодом бібліотеки відновлюють свою роботу. Але цього, на жаль, не уникають в таких публічних місцях, особливо коли наркологічні клініки, притулки для злиденних та продовольчі фонди часто женуть геть таких людей, яким дуже потрібна допомога, і натомість відправляють їх в бібліотеки!

Доступність та розмаїття, що процвітають в місцевих бібліотеках, раніше були візитною карткою міської культури. Але все змінилося. Хоча американські міста зараз етнічно та культурно розвиваються, нерівність все ж існує, і особливо це стосується раси та соціального статусу людей.

Бібліотеки – це ті місця, де люди незалежно від походження, хобі та інтересів є частиною вільної живої культури.

Це там, де публічний, приватний та благодійний сектори соціального життя об'єднуються задля того, аби досягти чогось більшого, аніж чистого прибутку.

Цього літа журнал Forbes опублікував статтю, в якій йшлося про те, що бібліотекам більше не потрібна підтримка людей. Автор статті, економіст, запевнив, що найбільший інтернет-магазин товарів масового попиту Amazon скоро повністю замінить бібліотеки. Реакція читачів, здебільшого бібліотекарів, але й також державних службовців та простих громадян була настільки обурливою, що Forbes видалив статтю зі свого вебсайту.

Нам слід бути обережними. Сьогодні, з появою нових міст та околиць, попри уїдливі коментарі про те, що влада ніяк не впливає на процес розвитку бібліотек, важливо, щоб вони отримали визнання, якого заслуговують.

Слід відзначити, що «liber» – латинський корінь слова «library», і має два значення: «книга» і «вільний». Бібліотеки виступають за те, що потрібно захищати: державні інституції, які навіть в епоху поляризації та нерівності, служать основою цивілізованого суспільства.

Якщо у нас є шанс змінити суспільство на краще, почнімо з бібліотек.

Eric Klinenberg

**TO RESTORE CIVIL SOCIETY,
START WITH THE LIBRARY**

This crucial institution is being neglected just when we need it the most. Is the public library obsolete?

A lot of powerful forces in society seem to think so. In recent years, declines in the circulation of bound books in some parts of the country have led prominent critics to argue that libraries are no longer serving their historical function. Countless elected officials insist that in the 21st century — when so many books are digitized, so much public culture exists online and so often people interact virtually — libraries no longer need the support they once commanded.

Libraries are already starved for resources. In some cities, even affluent ones like Atlanta, entire branches are being shut down. In San Jose, Calif., just down the road from Facebook, Google and Apple, the public library budget is so tight that users with overdue fees above \$20 aren't allowed to borrow books or use computers.

But the problem that libraries face today isn't irrelevance. Indeed, in New York and many other cities, library circulation, program attendance and average hours spent visiting are up. The real problem that libraries face is that so many people are using them, and for such a wide variety of purposes, that library systems and their employees are overwhelmed. According to a 2016 survey conducted by the Pew Research Center, about half of all Americans ages 16 and over used a public library in the past year, and two-thirds say that closing their local branch would have a “major impact on their community.”

Libraries are being disparaged and neglected at precisely the moment when they are most valued and necessary. Why the disconnect? In part it's because the founding principle of the public library — that all people deserve free, open access to our shared culture and heritage — is out of sync with the market logic that dominates our world. But it's also because so few influential people understand the expansive role that libraries play in modern communities.

Libraries are an example of what I call “social infrastructure”: the physical spaces and organizations that shape the way people interact. Libraries don't just provide free access to books and other cultural materials, they also offer things like companionship for older adults, de facto child care for busy parents, language instruction for immigrants and welcoming public spaces for the poor, the homeless and young people.

I recently spent a year doing ethnographic research in libraries in New York City. Again and again, I was reminded how essential libraries are, not only for a neighborhood's vitality but also for helping to address all manner of personal problems.

For older people, especially widows, widowers and those who live alone, libraries are places for culture and company, through book clubs, movie nights, sewing circles and classes in art, current events and computing. For many, the library is the main place they interact with people from other generations.

For children and teenagers, libraries help instill an ethic of responsibility, to themselves and to their neighbors, by teaching them what it means to borrow and take care of something public, and to return it so others can have it too. For new parents, grandparents and caretakers who feel overwhelmed when watching an infant or a toddler by themselves, libraries are a godsend.

In many neighborhoods, particularly those where young people aren't hyper-scheduled in formal after-school programs, libraries are highly popular among adolescents and teenagers who want to spend time with other people their age. One reason is that they're open, accessible and free. Another is that the library staff members welcome them; in many branches, they even assign areas for teenagers to be with one another.

To appreciate why this matters, compare the social space of the library with the social space of commercial establishments like Starbucks or McDonald's. These are valuable parts of the social infrastructure, but not everyone can afford to frequent them, and not all paying customers are welcome to stay for long.

Older and poor people will often avoid Starbucks altogether, because the fare is too expensive and they feel that they don't belong. The elderly library patrons I got to know in New York told me that they feel even less welcome in the trendy new coffee shops, bars and restaurants that are so common in the city's gentrifying neighborhoods. Poor and homeless library patrons don't even consider entering these places. They know from experience that simply standing outside a high-end eatery can prompt managers to call the police. But you rarely see a police officer in a library.

This is not to say that libraries are always peaceful and serene. During the time I spent doing research, I witnessed a handful of heated disputes, physical altercations and other uncomfortable situations, sometimes involving people who appeared to be mentally ill or under the influence of drugs. But such problems are inevitable in a public institution that's dedicated to open access, especially when drug clinics, homeless shelters and food banks routinely turn away — and often refer to the library! — those who most need help. What's

remarkable is how rarely these disruptions happen, how civilly they are managed and how quickly a library regains its rhythm afterward.

The openness and diversity that flourish in neighborhood libraries were once a hallmark of urban culture. But that has changed. Though American cities are growing more ethnically, racially and culturally diverse, they too often remain divided and unequal, with some neighborhoods cutting themselves off from difference — sometimes intentionally, sometimes just by dint of rising costs — particularly when it comes to race and social class.

Libraries are the kinds of places where people with different backgrounds, passions and interests can take part in a living democratic culture. They are the kinds of places where the public, private and philanthropic sectors can work together to reach for something higher than the bottom line.

This summer, Forbes magazine published an article arguing that libraries no longer served a purpose and did not deserve public support. The author, an economist, suggested that Amazon replace libraries with its own retail outlets, and claimed that most Americans would prefer a free-market option. The public response — from librarians especially, but also public officials and ordinary citizens — was so overwhelmingly negative that Forbes deleted the article from its website.

We should take heed. Today, as cities and suburbs continue to reinvent themselves, and as cynics claim that government has nothing good to contribute to that process, it's important that institutions like libraries get the recognition they deserve. It's worth noting that "liber," the Latin root of the word "library," means both "book" and "free." Libraries stand for and exemplify something that needs defending: the public institutions that — even in an age of atomization, polarization and inequality — serve as the bedrock of civil society.

ОРИНА КІБЕЦЬ

Артур Люм'єр Хендрікс

ВІЛАНЕЛЛЬ КІНЦЯ ЗИМИ

Англійській пані від ямайця. Грудень 1983 р.

Кінець року; віють вітри
Холодні, поля крижані
Твої, снігами сяєш ти.

Наче серце кров'ю лани
Червоним палають мої.
Кінець року; віють вітри.

Пуансетій теплі лани
Після криг квітнуть навесні.
В мене квіти; в тебе сніги.

Квітне те, що сіємо ми:
хіба у шлюбі ми одні?
Кінець року; віють вітри.

В ліжку не гріють більше сні.
Шторм не лякає в самоті.
В мене квіти; в тебе сніги.

І сліз ми більше пролили
Ніж вод у морській глибині.
Кінець року; віють вітри.
В мене квіти; в тебе сніги.

Arthur Lemière Hendriks

VILLANELLE OF THE YEAR'S END¹

To an English lady; from a Jamaican, December 1983

This is the year's end; cold winds blow.
Your fields burn frost-white; mine blaze red.
I have Poinsettia; you have snow.

The rich Poinsettia-colors flow
As if from heart's flood they had bled.
This is the year's end; cold winds blow.

From warm, sweet roots Poinsettias grow.
To clear bright Springs ice-frosts have led.
I have Poinsettia; you have snow.

What comes to bloom is what we sow;
Is not love due to whom we wed?
This is the year's end; cold winds blow.

What use has storm when flame burns low?
What warmth the nightmare single bed?
I have Poinsettia; you have snow.

Four thousand miles of sea I know
Do not outdeep the tears we shed.
This is the year's end; cold winds blow.
I have Poinsettia; you have snow.

МАРІЯ КРАВЦОВА

Майкл Морпурго

РЯДОВИЙ ПІСФУЛ
/ Уривок /

П'ять по десятій

Вони вже пішли і я нарешті залишився наодинці. Попереду у мене ціла ніч і я не змарную ані хвили. Я не дозволю сну зморити мене. І не буду поринати в думки. Я не маю на це права, бо кожна мить є надто цінною.

Я хотів би запам'ятати геть усе таким, як воно було, як усе трапалося. Я прожив майже вісімнадцять років днів вчорашніх та завтрашніх, і сьогодні я повинен згадати їх якомога більше. Сьогодні я хочу, аби швидкоплинні думки якомога довше (так само довго, яким є моє життя) не переповняли мене, кваплячи світанок. Сьогодні вночі, як ніколи раніше, я хочу відчути себе живим.

Чарлі бере мене за руку і веде за собою, адже він знає, що я не хочу йти. Я ще ніколи не носив одяг із комірцем, тож відчуваю, як він душить мене. Черевики на моїх ногах – якісь дивні та важкі. На серці мені теж важко, бо я боюся того, що на мене чекає. Чарлі часто розповідав мені яким жахливим місцем є ця школа: розповідав про пана Маннінґса і його лютий норів, а також про довгу різку, яку він вішає на стіні над своїм столом.

Великому Джо не потрібно ходити до школи і, як на мене, це взагалі нечесно. Він значно старший за мене. Він навіть старший за Чарлі, і ще ніколи не ходив до школи. Він сидить вдома з мамою і доглядає за своїм деревцем, сміється і наспівує йому «Помаранчі та лимони»². Якби ж я був таким же щасливим, як він. Якби ж я був удома, як він. Я не хочу йти з Чарлі. Я не хочу йти до школи.

Я озираюся через плече, сподіваючись на помилування, сподіваючись побачити маму, яка побіжить за мною, щоб забрати мене додому. Але її нема і нема, і з кожним наступним кроком я усе ближче наближаюся до школи, до пана Маннінґса та його різки.

«Взяти тебе на горгоші?» – запитує Чарлі. Він бачить, що мої очі сповнені сліз і знає, як це. Він старший за мене на три роки, тож він вже пройшов через усе це і все добре знає. До того ж він сильний і чудово катає на горгошах. Тож я підстрибую, всадившись йому на плечі і цупко за нього тримаюся, намагаючись голосно не рюмсати. Але я не можу довго стримувати своїх схлипувань, бо ж знаю, що цей ранок не є початком – чогось нового та захоплюючого, як каже моя мама – а радше кінцем мого початку. Тримаючись за шию Чарлі

я знаю, що проживаю останні хвили свого безтурботного життя, що повернувшись додому сьогодні опівдні, я вже не буду тим, ким був досі.

Я розплющую очі і бачу мертвого крука, що висить на огорожі, його дзьоб відкритий. Чи застрелили його, застрелили кричущого, тільки-но він почав свій спів, заледве його пронизлива мелодія встигла зазвучати? Він розхитується, його пір'я все ще ловить вітер, навіть опісля смерті, його родина та друзі каркають у скорботі та гніві з верховіття високих в'язів, що височіють над нами. Мені не шкода його. Можливо це він змусив мою вільшанку відлетіти і спустошив її гніздо, не залишивши її яєць. Моїх яєць. П'ятеро їх було, живих, і я своїми пальцями відчував їх тепло. Пам'ятаю, як одне за одним вийняв їх і виклав собі на долоню. Я хотів скласти їх у свою коробку, видути їх так само, як це зробив Чарлі і покласти у вату, разом із яйцями чорного дрозда та голуба. Я би взяв їх. Але щось завадило мені зробити це, змусило завагатися. Із трояндового куща мого батька на мене дивилася вільшанка, її чорні очі-намистинки пильно гляділи на мене, благали мене.

І в очах того птаха я побачив батька свого. Під трояндовим кущем, поховані глибоко під сирію та червливою землею лежали всі дорогі йому речі.

Michael Morpurgo

PRIVATE PEACEFUL

/ Excerpt /

Five past ten

They've gone now, and I'm alone at last. I have the whole night ahead of me, and I won't waste a single moment of it. I shan't sleep it away. I won't dream it away either. I mustn't, because every moment of it will be far too precious.

I want to try to remember everything, just as it was, just as it happened. I've had nearly eighteen years of yesterdays and tomorrows, and tonight I must remember as many of them as I can. I want tonight to be long, as long as my life, not filled with fleeting dreams that rush me on towards dawn.

Tonight, more than any other night of my life, I want to feel alive.

Charlie is taking me by the hand, leading me because he knows I don't want to go. I've never worn a collar before and it's choking me. My boots are strange and heavy on my feet. My heart is heavy too, because I dread what I am going to. Charlie has told me often how terrible this

school-place is: about Mr Munnings and his raging tempers and the long whipping cane he hangs on the wall above his desk.

Big Joe doesn't have to go to school and I don't think that's fair at all. He's much older than me. He's even older than Charlie and he's never been to school. He stays at home with Mother, and sits up his tree singing Oranges and Lemons, and laughing. I wish I could be happy like him. I wish I could be at home like him. I don't want to go with Charlie. I don't want to go to school.

I look back, over my shoulder, hoping for a reprieve, hoping that Mother will come running after me and take me home. But she doesn't come and she doesn't come, and school and Mr Munnings and his cane are getting closer with every step.

"Piggyback?" says Charlie. He sees my eyes full of tears and knows how it is. Charlie always knows how it is. He's three years older than me, so he's done everything and knows everything. He's strong, too, and very good at piggybacks. So I hop up and cling on tight, crying behind my closed eyes, trying not to whimper out loud. But I cannot hold back my sobbing for long because I know that this morning is not the beginning of anything – not new and exciting as Mother says it is – but rather the end of my beginning. Clinging on round Charlie's neck I know that I am living the last moments of my carefree time, that I will not be the same person when I come home this afternoon.

I open my eyes and see a dead crow hanging from the fence, his beak open. Was he shot, shot in mid-scream, as he began to sing, his raucous tune scarcely begun? He sways, his feathers still catching the wind even in death, his family and friends cawing in their grief and anger from the high elm trees above us. I am not sorry for him. It could be him that drove away my robin and emptied her nest of her eggs. My eggs. Five of them there had been, live and warm under my fingers. I remember I took them out one by one and laid them in the palm of my hand. I wanted them for my tin, to blow them like Charlie did and lay them in cotton wool with my blackbird's eggs and my pigeon's eggs. I would have taken them. But something made me draw back, made me hesitate. The robin was watching me from Father's rose bush, her black and beady eyes unblinking, begging me.

Father was in that birds' eyes. Under the rose bush, deep down, buried in the damp and wormy earth were all his precious things

ГАННА КРИШТАЛЮК

Рут Стайлз Ганнетт

ТАТІВ ДРАКОН
Розділ третій
МІЙ БАТЬКО ЗНАХОДИТЬ ОСТРІВ

Мій тато переховувався у трюмі шість днів та ночей. Двічі його ледь не викрили, коли корабель зупинявся, щоб дозавантажитися. Але нарешті він почув, як якийсь моряк сказав, що наступним портом буде Журавлина, де вони відвантажуватимуть пшеницю. Батько знав, що його відправлять додому, як тільки знайдуть. Він заглянув у рюкзак і витягнув з нього гумову стрічку. Крім того, він також взяв пустий мішок від зерна з етикеткою «Журавлина». В останній момент він заліз до мішка разом з рюкзаком та всім іншим, завернув верх мішка всередину і зав'язав гумовою стрічкою. Звичайно цей мішок децю відрізнявся від усіх інших, але батькові це здавалося найкращим рішенням.

Незабаром прийшли моряки, щоб розвантажувати. Вони опустили велику сітку у трюм і почали перекладати мішки з

пшеницею. Раптом один моряк заверещав: «Великий шотландець! Це найдивніший мішок з пшеницею, який я коли-небудь бачив. Схоже, що у ньому якісь грудки, але згідно з етикеткою його місце призначення – Журавлина».

Інші моряки також поглянули на мішок, а тому мій батько, який там знаходився, намагався з усіх сил нагадувати мішок з пшеницею. Тоді інший моряк почав обмацувати мішок і схопив лікоть мого батька. «Я знаю, що це», – сказав він. – Це мішок сушених качанів кукурудзи». І він вкинув мого батька у велику сітку разом з іншими мішками пшениці.

Це все трапилося у другій половині дня, так пізно, що торговець з Журавлини, який замовляв пшеницю, рахував мішки аж до наступного ранку. (Він був дуже пунктуальною людиною і ніколи не запізнювався на обід.) Моряки повідомили капітану і той записав на шматку паперу, що вони доставили 160 мішків пшениці і один мішок сушених качанів кукурудзи. Вони залишили записку для торговця і відплили того ж вечора.

Пізніше мій батько чув, що весь наступний день торговець рахував і перераховував мішки і обмацував кожний, сподіваючись знайти мішок сушених качанів кукурудзи. Він ніколи його не знайшов. Адже як тільки стемніло, мій батько вибрався з мішка, склав його і поклав назад до наплічника. Він пішов узбережжям до чудового піщаного місця, де приліг поспати.

Мій батько був дуже голодний, коли прокинувся наступного ранку. Саме тоді, коли він перевіряв залишки їжі, щось вдарило його по голові. Це був мандарин. Батько проспав під деревом, яке рясніло великими, товстими мандаринами. І тоді йому згадалося, що це був острів Мандаринія. Повсюди дико росли мандаринові дерева. Мій батько підібрав рівно стільки, на скільки в нього вистачало місця, а саме тридцять один мандарин, і відправився шукати Дикий Острів.

Він йшов, і йшов, і йшов узбережжям у пошуках скель, які з'єднують два острови. Він йшов увесь день, аж поки не зустрів

рибалку і запитав його про Дикий Острів. Рибалка почав труситися і не міг розмовляти довгий час. Його переповнював страх від самої думки про острів. Нарешті він сказав: «Багато людей пробували дослідити Дикий Острів, але жоден не повернувся живий. Ми думаємо, що їх з'їли дикі тварини». Це не стурбувало мого батька. Він продовжував йти і знову спав на березі тієї ночі.

Наступний день видався напрочуд ясним. У далечині мій батько побачив скелі, які простягалися в океан і завершувалися маленькою ледь помітною зеленою оазою. Він хутко з'їв сім мандаринів і подався вниз узбережжям.

Ruth Stiles Gannett

MY FATHER'S DRAGON³
Chapter Three
MY FATHER FINDS THE ISLAND

My father hid in the hold for six days and nights. Twice he was nearly caught when the ship stopped to take on more cargo. But at last he heard a sailor say that the next port would be Cranberry and that they'd be unloading the wheat there. My father knew that the sailors would send him home if they caught him, so he looked in his knapsack and took out a rubber band and the empty grain bag with the label saying "Cranberry." At the last moment my father got inside the bag, knapsack and all, folded the top of the bag inside, and put the rubber band around the top. He didn't look just exactly like the other bags but it was the best he could do.

Soon the sailors came to unload. They lowered a big net into the hold and began moving the bags of wheat. Suddenly one sailor yelled, "Great Scott! This is the queerest bag of wheat I've ever seen! It's all lumpy-like, but the label says it's to go to Cranberry."

The other sailors looked at the bag too, and my father, who was in the bag, of course, tried even harder to look like a bag of wheat. Then another sailor felt the bag and he just happened to get hold of my father's elbow. "I know what this is," he said. "This is a bag of dried corn on the cob," and he dumped my father into the big net along with the bags of wheat.

This all happened in the late afternoon, so late that the merchant in Cranberry who had ordered the wheat didn't count his bags until the next morning. (He was a very punctual man, and never late for dinner.) The sailors told the captain, and the captain wrote down on a piece of paper, that they had delivered one hundred and sixty bags of wheat

and one bag of dried corn on the cob. They left the piece of paper for the merchant and sailed away that evening.

My father heard later that the merchant spent the whole next day counting and recounting the bags and feeling each one trying to find the bag of dried corn on the cob. He never found it because as soon as it was dark my father climbed out of the bag, folded it up and put it back in his knapsack. He walked along the shore to a nice sandy place and lay down to sleep.

My father was very hungry when he woke up the next morning. Just as he was looking to see if he had anything left to eat, something hit him on the head. It was a tangerine. He had been sleeping right under a tree full of big, fat tangerines. And then he remembered that this was the Island of Tangerina. Tangerine trees grew wild everywhere. My father picked as many as he had room for, which was thirty-one, and started off to find Wild Island.

He walked and walked and walked along the shore, looking for the rocks that joined the two islands. He walked all day, and once when he met a fisherman and asked him about Wild Island, the fisherman began to shake and couldn't talk for a long while. It scared him that much, just thinking about it. Finally he said, "Many people have tried to explore Wild Island, but not one has come back alive. We think they were eaten by the wild animals." This didn't bother my father. He kept walking and slept on the beach again that night.

It was beautifully clear the next day, and way down the shore my father could see a long line of rocks leading out into the ocean, and way, way out at the end he could just see a tiny patch of green. He quickly ate seven tangerines and started down the beach.

ВІКТОР МАРАЧ

Альфред Хаусман

* * *

З дерев найкращі – вишні, у квіт
Одягають смуток своїх віт:
З гаїв саянули знов сьогодні
Їх білі сукні великодні.

У ті сімдесят літ, що так гнуть,
Цих двадцять юних не вернуть;
Відняти ж два десятки свят –
І залишиться лиш п'ятдесят.

Щоб серце квітом їх буяло,
Півсотні весен буде мало;
То ж варт мигцем хай, на бігу
На вишні глянути в снігу.

Alfred Housman

* * *

Loveliest of trees, the cherry now
Is hung with bloom along the bough,
And stands about the woodland ride
Wearing white for Eastertide.

Now, of my three score years and ten,
Twenty will not come again,
And take from seventy springs a score,
It only leaves me fifty more.

And since to look at things in bloom
Fifty springs are little room,
About the woodlands I will go
To see the cherry hung with snow.

Волт Вітмен

О КАПІТАНЕ! МІЙ КАПІТАНЕ!

О капітане! Мій капітане! Ми в дрейф уже лягли,
Наш бриг уник усіх небезпек, мети ми досягли,
Уже близько бони, я чую дзвони, народ радіє,
Велично й грізно кіль воду ріже, збулися надії!

Але, о серце! Серце!

Із рани кров біжить,

Де капітан мій мертвий

На палубі лежить.

О капітане! Мій капітане! Уставай і слухай дзвін;
Уставай – тобі лиш звуки сурм, і стяг – для тебе він,
Тобі ці квіти і лавра віти, на всіх наріччях
Тебе лиш звать, до тебе всі звернені обличчя!

О капітане! Батьку!

Ти мов приліг і спиш,–

Наснилось, що ти мертвий

На палубі лежиш.

Мій капітан не мовить слова, мовчать вуста бліді,

Торкнувся рук – без пульсу вже, холодні й тверді;

Та ось із баку кидають якір; з буремних плавань

Вернувся бриг цілим, він переможцем заходить у гавань.

О берегу! Бий у дзвони!

Мені лишень тужить,

Що капітан мій мертвий

На палубі лежить.

Walt Whitman

O CAPTAIN! MY CAPTAIN!

O Captain! my Captain! our fearful trip is done,

The ship has weather'd every rack, the prize we sought is won,

The port is near, the bells I hear, the people all exulting,

While follow eyes the steady keel, the vessel grim and daring;

But O heart! heart! heart!

O the bleeding drops of red,

Where on the deck my Captain lies,

Fallen cold and dead.

O Captain! my Captain! rise up and hear the bells;
Rise up-for you the flag is flung-for you the bugle trills,
For you bouquets and ribbon'd wreaths – for you the shores a-crowding,
For you they call, the swaying mass, their eager faces turning;

Here Captain! dear father!

This arm beneath your head!

It is some dream that on the deck,

You've fallen cold and dead.

My Captain does not answer, his lips are pale and still,
My father does not feel my arm, he has no pulse nor will,
The ship is anchor'd safe and sound, its voyage closed and done,
From fearful trip the victor ship comes in with object won;

Exult O shores, and ring O bells!

But I with mournful tread,

Walk the deck my Captain lies,

Fallen cold and dead.

ЮЛІЯ САДОХА

Роберт Луїс Стівенсон

НЕЗВИЧНИЙ ЧУЖИНЕЦЬ

Одного разу на Землю прибув гість зі сусідньої планети. Прибулий спустився з неба. Його зустрів великий філософ, аби все показати.

Спершу вони йшли крізь ліс. Чужинець розглядав верхівки дерев.

«Хто ж це?» — поцікавився він.

«Се просто рослини, — мовив філософ. — Вони живі, але геть нецікаві».

«Я цього не знав, — сказав чужинець. — Так виглядає, що вони дуже добре виховані. Рослини зовсім ніколи не розмовляють?»

«Не мають дару мови», — відказав філософ.

«Та все ж, здається, я чую їхній спів», — не погодився прибулий.

«Се лиш поміж листя вітер шурхотить, — пояснив філософ. — Я розповім вам про теорію вітрів, вона дуже цікава».

«Гаразд, — кивнув чужинець. — Однак я б хотів знати, про що вони думають».

«Вони не здатні думати», — відказав філософ.

«Цього я теж не знав, — сказав чужинець. Він торкнувся рукою стовбура дерева і додав: — Мені до вподоби ці люди».

«Та се ж узагалі не люди, — заперечив філософ. — Ходімо».

Згодом вони простували пасовищем для корів.

«А ці люди дуже брудні», — озвався прибулий.

«Се зовсім не люди», — похитав головою філософ і розповів про корів із наукової точки зору, але його слів я не запам'ятав.

«Мені до цього байдуже, — мовив чужинець. — Але чому вони ніколи не дивляться на небо?»

«Бо корови траводні, — пояснив філософ. — Вони харчуються лише травою, а вона не надто поживна. Саме тому їм доводиться приділяти всю увагу їжі. У них немає часу на роздуми, розмови, споглядання пейзажів чи підтримування чистоти».

«Що ж, і так виживати можна, — сказав прибулий. — Та все ж мені більше до вподоби люди із зеленими чупринами».

Тоді вони увійшли у місто. Вулиці кишіли чоловіками й жінками.

«Ці люди дуже дивні», — озвався чужинець.

«Се люди найкращої нації на світі», — прорік філософ.

«Невже це так? — перепитав чужинець. — Вони ж геть на таких не схожі».

Robert Louis Stevenson

THE DISTINGUISHED STRANGER

Once upon a time there came to this earth a visitor from a neighbouring planet. And he was met at the place of his descent by a great philosopher, who was to show him everything.

First of all, they came through a wood, and the stranger looked upon the trees. “Whom have we here?” said he.

“These are only vegetables,” said the philosopher. “They are alive, but not at all interesting.”

“I don’t know about that,” said the stranger. “They seem to have very good manners. Do they never speak?”

“They lack the gift,” said the philosopher.

“Yet I think I hear them sing,” said the other.

“That is only the wind among the leaves,” said the philosopher. “I will explain to you the theory of winds: it is very interesting.”

“Well,” said the stranger, “I wish I knew what they are thinking.”

“They cannot think,” said the philosopher.

“I don’t know about that,” returned the stranger: and then, laying his hand upon a trunk: “I like these people,” said he.

“They are not people at all,” said the philosopher. “Come along.”

Next they came through a meadow where there were cows.

“These are very dirty people,” said the stranger.

“They are not people at all,” said the philosopher; and he explained what a cow is in scientific words which I have forgotten.

“That is all one to me,” said the stranger. “But why do they never look up?”

“Because they are graminivorous,” said the philosopher; “and to live upon grass, which is not highly nutritious, requires so close an attention to business that they have no time to think, or speak, or look at the scenery, or keep themselves clean.”

“Well,” said the stranger, “that is one way to live, no doubt. But I prefer the people with the green heads.”

Next they came into a city, and the streets were full of men and women.

“These are very odd people,” said the stranger.

“They are the people of the greatest nation in the world,” said the philosopher.

“Are they indeed?” said the stranger. “They scarcely look so.”

ОЛЬГА СМОЛЬНИЦЬКА

Томас Д'Арсі МакҐі

КЕЛЬТИ

Віки за межами імлі,
Дві тисячі літ – чи більше,
В старому Ерїні жили,
За римські списи вищі;
Немов дуби, вони були,
За них і вежі нижчі,
Між хвиль і бур свій дім звели
Із Заходу пастирі віщі.

Бог моря – Мананнан, МакЛір,
В устах гнів клекотів;
Жбурляв у білопінний вир
Флотильї кораблів;
Був Кромахі, бог грому й зір,
Затемнення робив,
Бриґіт – складала віршотвір,
Їй – гімни спраглих слів.

І вчинки, й пристрасті – значні;
Вони з каміння й глини
Таємні зводили в ті дні
Фортеці непохитні;
Там піраміди кам'яні,
І в ярі дні дитинні
Мисливці у гущавині
Лосів стріляли спритні.

З їх роду – Фінн, найперший бард,
Той, чий прадавній спів
Все змінював – і нісся лад
Солодкозвучних слів.
Ґрейн злотокоса, чар принад,
Яку Фінн полюбив –
Від неї, красної, був першим з чад –
Поет у світ злетів.

Це Ойсін! Два тисячоліття – пелена,
Яка не розтає –
Бо феніїв твоїх рать бунтівна –
В могилах є.
І зараз дивні Фінна й Голла імена,
Як і твоє –
Ставка ім'я забуде там, як сивина –
Руїна постає.

Вівтар друїдів, як і гасло їх, –
Ще є сліди,
Не згублений завіт племен своїх,
Він тут завжди,
О, збережіть величний спів, що був у них,
Їх силу віднайди,
В самотній пісні – дні людей палких,
Що всіх вели сюди.

О, велетню окрилений! Як зберегти
Нам в наші дні
Те, що промовив дух величний, ти,
Твої пісні?
Але пізнають учні давнини світи,
Часи ясні,
Коли жили звитяжці ніжні, серед чистоти...
Спів збережуть вони!

Thomas D'Arcy McGee

THE CELTS

Long, long ago, beyond the misty space
Of twice a thousand years,
In Éirinn old there dwelt a mighty race,
Taller than Roman spears.
Like oaks and towers
They had a giant grace,
With feet as fleet as deers'...
With winds and waves they made their settling-place.

Their ocean-god was Mannanán Mac Lir,
Whose angry lips,
In their white foam, full often would inter
Whole fleets of ships;
Crom was their day-god and their thunderer...
Made morning and eclipse.
Brid was their queen of song, and unto her
They prayed with fire-touched lips.

Great were their deeds, their passions and their sports;
With clay and stone
They piled on strath and shore those mystic forts
Not yet o'erthrown.
On cairn-crowned hills they held their council-courts.
While youths alone
With giant dogs explored the elks' resorts,
And brought them down...

Of these was Finn, the father of the bard,
Whose ancient song
Over the clamour of all change is heard,
Sweet-voiced and strong.
Finn once o'ertook Grania, the golden-haired,
The fleet and young;
From her the lovely, and from him the feared,
The primal poet sprung.

Ossian! Two thousand years of mist and change
Surround thy name –
Thy Fenian heroes now no longer range
The hills of fame.
The very names of Finn and Goll sound strange –
Yet thine the same –
By miscalled lake and desecrated grange –
Remains and shall remain!

The Druid's altar and the Druid's creed
We scarce can trace,
There is not left an undisputed deed
Of all your race,
Save your majestic song, which hath their speed,
And strength, and grace;
In that sole song, they live, and love, and bleed –
It bears them on through space.

Oh, inspired giant! Shall we e'er behold,
In our own time,
One fit to speak your spirit on the wold,
Or seize your rhyme?
One pupil of the past, as mighty-souled
As in the prime,
Were the fond, fair, and beautiful and bold...
They, of your song sublime!

Томас Д'Арсі МакГі

КЕЛЬТСЬКИЙ ХРЕСТ

Крізь тьму, вогонь і бурю я уздрів –
Широкий і стійкий –
Це кельтський хрест, знак наших берегів,
Понад віки!

Дарма під ним боролись данець, сакс
У шал незгод –
Стоїть він – і веде зірницею весь час
Розсіяний народ.

О Хрест Святий! о любий знак розп'ять,
Христових мук,
Навколо тебе мученики сплять –
І меч і лук.
І сто єпископів злічити зможу я
Серед мерців:
Це лави ватажків, та Божий шпиль сія –
Злак для женців.

Тебе звалить ні жезлу короля, ні шалу пуритан
Не стане сил;
Там, де долини, й сивий гір туман,
Між міст і сіл,
Де Глендалу, Ар, Тірон – для міських
Ти дотепер,
Розкрив обійми, щоб вітати всіх –
Між гір, озер.
Ірландський дух оплакують дурні,
Що з винних сліз? –

Час висміє запізненість борні,
Розбитий спис.
Розбила Кранмера із Кромвелем земля,
Чужим – втекти,
Як Анні з Вільямом; що сталося опісля –
Це знаєш ти.

О Богу любий, милий Патрику святий,
Ти віри знак!
Спаси нам церкву в неминучий час лихий,
Якщо шпичак
Бичем зведеться знову, щоб скарать
Ясних синів,
Людей – колишніх днів геройську рать,
Хто смерть любив.

Чом кельтам слід боятися весь час
За рідний храм?
День не минув – він ще не згас –
Врятує нам
Ірландію, де у родючому зерні –
Земля свята:
Допоки не зустрине Ерін вільні дні –
Твердиня ця стоятиме хреста..

Thomas D'Arcy McGee

THE CELTIC CROSS

Through storm and fire and gloom, I see it stand
Firm, broad, and tall,
The Celtic Cross that marks our Fatherland,
Amid them all!
Druids and Danes and Saxons vainly rage
Around its base;
It standeth shock on shock, and age on age,
Star of our scatter'd race.

O Holy Cross! dear symbol of the dread
Death of our Lord,
Around thee long have slept our martyr dead
Sword over sword.

An hundred bishops I myself can count
Among the slain:
Chiefs, captains, rank and file, a shining mount
Of God's ripe grain.

The monarch's mace, the Puritan's claymore,
Smote thee not down;
On headland steep, on mountain summit hoar,
In mart and town,
In Glendalough, in Ara, in Tyrone,
We find thee still,
Thy open arms still stretching to thine own,
O'er town and lough and hill.

And would they tear thee out of Irish soil,
The guilty fools!
How time must mock their antiquated toil
And broken tools!
Cranmer and Cromwell from thy grasp retir'd,
Baffled and thrown;
William and Anne to sap thy site conspir'd, –
The rest is known.

Holy Saint Patrick, father of our faith,
Belov'd of God!
Shield thy dear Church from the impending scaith,
Or, if the rod
Must scourge it yet again, inspire and raise
To emprise high
Men like the heroic race of other days,
Who joyed to die.

Fear! wherefore should the Celtic people fear
Their Church's fate?
The day is not—the day was never near –
Could desolate
The Destin'd Island, all whose clay
Is holy ground:
Its Cross shall stand till that predestin'd day
When Erin's self is drown'd.

ПЕРЕКЛАДИ З ІСПАНСЬКОЇ

ВІКТОР МАРАЧ

Габріела Містраль

СОРОМ'ЯЗЛИВІСТЬ

О, як твій погляд все в мені міняє:
обличчя сяє, наче трави в росах;
високий очерет вже не впізнає
мене, коли до річки йтиму боса.

Себе соромлюсь: голос хрипуватий,
коліна гострі, трішечки сутула;
ти ж підійшов і глянув – й не впізнати:
себе слабкою й голою відчула.

Чи ж камінь є, щоб так являв при стрічі
свою безбарвність на загальний огляд,
як жінка ця, яку вмить возвеличив
за її пісню лиш один твій погляд?

Я промовчу, щоб щастя мого свідком
не став би хтось, хай і майне лиш тінню:
очей цих сяйво, гордий лоб цей – звідки,
й таїться що у рук моїх тремтінні?..

Надходить ніч й на трави ронить роси.
Вдивляйся, нашіптуй ніжно – в нагороду,
коли до річки вранці йтиму боса,
цілунки ці всім являть мою вроду.

Gabriela Mistral

VERGÜENZA

Si tú me miras, yo me vuelvo hermosa
como la hierba a que bajó el rocío,
y desconocerán mi faz gloriosa
las altas cañas cuando baje al río.

Tengo vergüenza de mi boca triste,
de mi voz rota y mis rodillas rudas;
ahora que me miraste y que viniste,
me encontré pobre y me palpé desnuda.

Ninguna piedra en el camino hallaste
más desnuda de luz en la alborada
que esta mujer a la que levantaste,
porque oíste su canto, la mirada.

Yo callaré para que no conozcan
mi dicha los que pasan por el llano,
en el fulgor que da a mi frente tosca
en la tremolación que hay en mi mano...

Es noche y baja a la hierba el rocío;
mírame largo y habla con ternura,
¡que ya mañana al descender al río
lo que besaste llevará hermosura!

ОЛЬГА СМОЛЬНИЦЬКА

Ніколас Гільєн

СЕНСЕМАЯ
/ Пісня, щоб убити змію /

Майомбе – бомбе – майомбé!
Майомбе – бомбе – майомбé!
Майомбе – бомбе – майомбé!
Зміїця – у неї очі скляні,
зміїця повзе, обвиваючи кий;
з очима скляними, на кийку,
з очима своїми скляними.
Зміїця ходить без ніг;
зміїця ховається в зелах;
ходить, ховається в зелах,
ходить без ніг.
Майомбе – бомбе – майомбé!
Майомбе – бомбе – майомбé!
Майомбе – бомбе – майомбé!
Сокирою вдарив її ти, й вмерла вона:
зараз удар!
Ногою не бий, бо ужалить тебе,
ногою не бий, бо втече!
Сенсемая, зміїця,
сенсемая,
Сенсемая, зі своїми очима,
сенсемая.
Сенсемая, зі своїм жалом,
сенсемая.
Мертва зміїця нічого не з'їсть,
мертва зміїця не засичить,
і не повзтиме, і не біжить,
і не втече, бо утратила злість.
Мертва зміїця утратила зір,
мертва зміїця не може, не п'є,

не диха з тих пір,
не вкусить, не вб'є.
Майомбе – бомбе – майомбє!
Сенсемая, зміїця...
Майомбе – бомбе – майомбє!
Сенсемая, безрушна...
Майомбе – бомбе – майомбє!
Сенсемая, зміїця...
Майомбе – бомбе – майомбє!
Зміїця, вмерла вона.

Nicolás Guillén

SENSEMAYÁ

/ Canto para matar a una culebra/

¡Mayombe – bombe – mayombé!
¡Mayombe – bombe – mayombé!
¡Mayombe – bombe – mayombé!
La culebra tiene los ojos de vidrio;
la culebra viene y se enreda en un palo;
con sus ojos de vidrio, en un palo,
con sus ojos de vidrio.
La culebra camina sin patas;
la culebra se esconde en la yerba;
caminando se esconde en la yerba,
caminando sin patas.
¡Mayombe – bombe – mayombé!
¡Mayombe – bombe – mayombé!
¡Mayombe – bombe – mayombé!
Tú le das con el hacha y se muere:
¡dale ya!
¡No le des con el pie, que te muerde,

no le des con el pie, que se va!

Sensemayá, la culebra,
sensemayá.

Sensemayá, con sus ojos,
sensemayá.

Sensemayá, con su lengua,
sensemayá.

Sensemayá, con su boca,
sensemayá.

La culebra muerta no puede comer,
la culebra muerta no puede silbar,
no puede caminar,
no puede correr.

La culebra muerta no puede mirar,
la culebra muerta no puede beber,
no puede respirar
no puede morder.

¡Mayombe – bombe – mayombé!

Sensemayá, la culebra...

¡Mayombe – bombe – mayombé!

Sensemayá, no se mueve...

¡Mayombe – bombe – mayombé!

Sensemayá, la culebra...

¡Mayombe – bombe – mayombé!

Sensemayá, se murió.

ПЕРЕКЛАДИ З ЛАТИНСЬКОЇ

СВЯТОСЛАВ ЗУБЧЕНКО

Якоб Бальде

ХОРОВОДИ СМЕРТІ⁴

Ну ж бо руки візьмім, бо танцювати час
Вже вечірня зоря мертвих лукаво зве
На сяйливих ріжках Кінтія⁵ хмарами
Знову ряхтливе світло шле.

У безладних вбраннях віку старого муж
У іржі кольорах юнок циклади⁶ тут:
Та крізь цілу юрбу стрічка бузкова йде
У ритм треба ступати нам.

Тут і митри жерців, що фіміам пропах.
Поле пахнуть шапки, їх пастухи вдягли.
Є тут і короля плащ пурпуровий теж.
Суміш, де імена втекли.

Жодному висота насипу не болить
І не задрить ніхто написам на гробах.
Смерть усіх забере, кожного в різний час.
Жоден не омине цього.

Нам запалить колись небо сузір'їв світ,
Хоч не гарний такий; будуть зефіри нам,
Хай не як навесні, ніжні тоді вони.
Буде і кипарису ліс.

Милі душі, життя вирване з вас навік
Встеліть же отепер квітами чорними
Ґрунт, що топчемо ми; лілій насипте цвіт
Милій, тьмяного кольору.

Ех, як же до ладу робимо кроки ми!
Хоч нічого нема, знову дрижить земля.
Наче з крилами ми, звільнені від ваги
Легко водим танок тіней.

Тричі спів обірвем тихим гудінням враз.
Тричі глянемо до поля Елісію.
Тричі розсічемо морок нічний вогнем.
Факел кожен запалить хай.

Як побачиш танок, спільний мерців і нас,
То співатимеш й ти траурних цих пісень.
Станеш скоро як ми, що раз були як ти.
Йди за іншими і прощай!

Jacob Balde

CHOREAE MORTUALES

Saltemus: socias iungite dexteras.
Iam Maneis dubius provocat Hesperus.
Per nubeis tremulum Cynthia candidis
Lumen cornibus ingerit.

In Iodice senes non bene pendula,
In ferruginea cyclade Virgines:
Sed picta violis grex tenet instita;
Alternos facimus pedes.

Heic et Pontificum ture fragrantibus
Rus pastoris olens pileus infulis,
Et Regum Tyriis paenula vestibus
Miscentur sine nomine.

Nullus de tumulo sollicitus suo
Aut pompae titulis, invidet alteri.
Omneis mors variis casibus obruit,
Nullo nobilis ordine.

Nobis nostra tamen sunt quoque sidera,
Sed formosa minus: sunt Zephyri, licet
Veris dissimiles, auraque tenuior,
Cupressisque frequens nemus.

O dulces Animae, vita quibus sua
Est exacta, nigris sternite floribus
Quam calcamus humum: spargite lilia
Fuscis grata coloribus.

Aptos choreis inferimus pedes!
Ut nullo quatitur terra negotio!
Dempta mole leves et sine pondere
Umbrae ludimus alites.

Ter cantum tacito murmure sistimus.
Ter nos Elysium vertimus ad polum,
Ter noctis tenebras (stringite lumina)
Pallenti face rumpimus.

Nos quicumque vides plaudere Manibus:
Cantabis simileis tu quoque naenias.
Quod nunc es fuimus; quod sumus hoc eris.
Praemissos sequere, et Vale.

ПЕРЕКЛАДИ З НІМЕЦЬКОЇ

КАРИНА АРТЕМОВИЧ

Стефан Цвейг

НЕТЕРПІННЯ СЕРЦЯ / Уривок /

Все почалося з однієї незручності, абсолютно невинної дурості, з «промаху» як говорять французи. Далі було спроба виправити дурість, але якщо поквапцем намагатися полагодити коліщатко годинника, то скоріше за все зіпсуєш весь механізм. Навіть сьогодні, після багатьох років, я не можу розмежувати, де закінчилася просто моя невдача і почалася особиста відповідальність. Можливо, так і не дізнаюся.

Мені тоді було 25 років, і я служив лейтенантом в одному уланському полку. Я не можу стверджувати, що коли-небудь відчував внутрішнє покликання до офіцерського чину. Але коли в австрійській сім'ї державного службовця дві дівчинки і чотири завжди голодних хлопчики сидять за небагатим столом, тоді вже не запитують про уподобання, а завчасно обирають професію, щоб занадто довго не обтяжувати батьківський дім. Мого брата Урліха, який ще в початковій школі зіпсував собі очі довгим навчанням, віддали у духовну семінарію, мене ж дякуючи моїм міцним кісткам відправили у військову школу, з того часу життя йде по накатаній.

Держава турбується про все. Через декілька років вона безкоштовно з блідого хлопчика-підлітка за попереднім арійським зразком зліпить прапорщика з пушковою борідкою і відправить його до армії готовим до використання. Мені ще не було вісімнадцяти, коли, в день народження цісаря я отримав собі на комір першу зірку, тобто пройшов перший етап, і тепер рух триватиме з відповідними паузами аж до виходу на пенсію та подагри.

Stefan Zweig

UNGEDULD DES HERZENS
/Die Passage/

Die ganze Sache begann mit einer Ungeschicklichkeit, einer völlig unverschuldeten Tölpelei, einer «gaffe», wie die Franzosen sagen. Dann kam der Versuch, meine Dummheit wieder einzurenken; aber wenn man allzu hastig ein Rad in einem Uhrwerk reparieren will, verdirbt man meist das ganze Getriebe. Selbst heute, nach Jahren, vermag ich nicht abzugrenzen, wo mein pures Ungeschick endete und meine eigene Schuld begann. Vermutlich werde ich es niemals wissen.

Ich war damals fünfundzwanzig Jahre alt und aktiver Leutnant bei den x... er Ulanen. Daß ich jemals sonderliche Passion oder innere Berufung für den Offiziersstand empfunden hätte, darf ich nicht behaupten. Aber wenn in einer altösterreichischen Beamtenfamilie zwei Mädels und vier immer hungrige Buben um einen schmalgedeckten Tisch sitzen, so fragt man nicht lange nach ihren Neigungen, sondern schiebt sie frühzeitig in den Backofen des Berufs, damit sie den Hausstand nicht allzulange belasten. Meinen Bruder Ulrich, der sich schon in der Volksschule die Augen mit vielem Lernen verdarb, steckte man ins Priesterseminar, mich dirigierte man um meiner festen Knochen willen in die Militärschule: von dort aus spult sich der Lebensfaden mechanisch fort, man braucht ihn nicht weiter zu ölen.

Der Staat sorgt für alles. In wenigen Jahren schneidert er kostenlos, nach vorgezeichnetem ärarischem Muster, aus einem halbwüchsigen, blassen Buben einen flaumbärtigen Fähnrich und liefert ihn gebrauchsfertig an die Armee. Eines Tages, zu Kaisers Geburtstag, noch nicht achtzehn Jahre alt, war ich ausgemustert und kurz darauf mir der erste Stern an den Kragen gesprungen; damit war die erste Etappe erreicht, und nun konnte der Turnus des Avancements in gebührenden Pausen mechanisch sich weiterhaspeln bis zu Pensionierung und Gicht.

БЕРОНІКА РОМАНІЮК

Теодор Шторм

МІСТО

Із сірого берега, сірого моря,
Туманом окутане місто видніє,
Яке сьогодні зазнало вже горя
Й лиш тишею моря міцніє.

Немає в нім зелені, лісу немає.
Тут гарного співу пташок не буває.
Над берегом лише, де трави здуває,
Блукаюча птаха літає.

Та все ж, моє місто над морем
Хоч сіре, та глибоко в серці моїм.
З тобою ми смуток поборем,
Фортеця моя ти, ти рідний мій дім.

Theodor Storm

DIE STADT

Am grauen Strand, am grauen Meer
Und seitab liegt die Stadt;
Der Nebel drückt die Dächer schwer,
Und durch die Stille braust das Meer
Eintönig um die Stadt.

Es rauscht kein Wald, es schlägt im Mai
Kein Vogel ohn Unterlaß;
Die Wandergans mit hartem Schrei
Nur fliegt in Herbstesnacht vorbei,
Am Strande weht das Gras.

Doch hängt mein ganzes Herz an dir,
Du graue Stadt am Meer;
Der Jugend Zauber für und für
Ruht lächelnd doch auf dir, auf dir,
Du graue Stadt am Meer.

ОЛЕНА СТЕПАНЮК

Кірсрін Шваб /Kirstin Schwab/

* * *

вдома
де відповіді не чекають
лише довіра у питаннях
наша сума дотику
залишається постійною
якір наших зниклих блукань
момент сонця
що висушує краплину води
у стулці черепашки
твоєї руки

* * *

daheim
dort wo keine Antwort wartet
allein Vertrauen in Fragen
unsere Berührungsmenge
bleibt konstant
Anker der immer fortkommenden Reise
Sonnenmoment
der den Wassertropfen trocknet
in der Muschelhälfte
deiner Hand

* * *

вільно
як спальний мішок, що приходить з власним теплом
вільно
як слова, що змінюють свій смисл
при зміні місць
вільно
як моя рука у твоїй
вільно
як час, що грайливо подовжується
вільно
як спитати

* * *

frei
wie ein Schlafsack der mit seiner eigenen Wärme kommt
frei
wie Worte die im Platzwechsel ihre Sinne tauschen
frei

wie meine Hand in deiner
frei
wie Zeit die sich spielerisch vermehrt
frei
wie fragen

* * *

Життя/ як мистецтво
під дощем
нескінченно

танцювати

щоб не змерзнути

* * *

Leben / zarte
Regen
in dem ich
endlos

tanze

nicht zu frieren

* * *

капає
на всіх нас
вітер
грає нахабно
то з твоєю
то з моєю
шкірою
гідність
чи вважатиметься вона компасом?
черевна порожнина на рівні серця
ми всі
завжди
разом
крихкі

* * *

es tropft
uns alle an
Wind
spielt frech
mit deiner
dann mit meiner
Haut
Würde
würde das als Kompass gelten?
Bauchhöhle auf Herzhöhe
dass wir alle
immer
gemeinsam
zerbrechlich sind

ПЕРЕКЛАДИ З ПОЛЬСЬКОЇ

ОЛЬГА СМОЛЬНИЦЬКА

Симеон Полоцький

ВАЖКО ВСІМ ДОГОДИТИ

Старець і менший у путь вирушали,
І для сидіння осла приладнали.
Старший хотів догодити дитині,
Усадив і рушив сам біля тварини.
Та стрічні на те йому враз дорікали:
«Штурхай малого, сам сядь», – волали.
Сів старець, сам пішки пустивши малого,
Та стрів подорожнього в п'яті нового,
Що крикнув: «Погляньте на дурня старого –
Сам, дужий, розсівся, а трудить слабкого».
І пішки обидва тому вирушали,
Та враз по дорозі їздці їх спіткали,
Що з тої справи дивувалися лише:
«Дурні, – мовлять, – осла мають – а плентають піші».
«Що вчиниш, – рік дід, – сядьмо разом, хай буде,
Уникнем такого волання й огуди».
Та їм іще дужче тоді дорікали,
Як тих, що усілись, потому спіткали.
«Остання рада: понесімо осятю,
Уникнем тоді ми доган і прокляття».
Та інші обох за безумців приймали,
Бо несли осла, що ним їхати мали.
Не можна бо кожному, вір, догодити,
Як випало вже народитись на світі!

Symeon Połocki⁷

TRUDNO WSZYSTKIM WYGODZIĆ

Starzec y malec w drogę się puścili,
W którą dla folgi osła sposobili.
Starzec młodemu godząc pocholeciu,
Dał wprzody siedzieć, sam szedł przy bydłociu.
Ale spotkawszy ludzie mu nałajają:
“Zepchni młodego, a sam wsiądź”, – wołają.
Wsiadł starzec, dziecie puściwszy przed sobą,
Ale się spotkał z niektórą osobą,
Ktora zawoła: “Wej starca głupiego –
Sam duży jedzie, trudzi niedużego”.
Potym obadwy piesze iść zmyślili,
Natrapia ludzi jadących w tej chwili,
Ktorzy ich sprawie wielce się dziwiają:
“Głupcy, – rzkać, – osła mają, a wendrują”.
“Coż czynić, – mówią, – obadwaj nań wsiądziem,
A zawołania takiego pozbędziem”.
Ale im jeszcze bardziej nałajano,
Gdy tak siedzących na osłie spotkano.
“Ostatnia rada, osła poniesiemy,
A zawzdy tako nagany ujdziemy”.
Toż szolonymi być ich rozumieli,
Że osła niesli, którym jechać mieli,
Wierzże, iż wszystkim nie może wygodzić,
Komu przydało na świat się urodzić!

Леопольд Стафф

* * *

Не дай імення болю надаремно.
За тебе мовить дерево шумливе,
Зітхає вітер хай крізь нічку темну,
І осені заплаче сіра злива.

Самотнім допомогти ніхто не схоче,
Чужа правиця не дає спасіння.
Собі сам будь світильником поночі,
На бездоріжжі сам собі будь тінню.

О Параноє, мудрості Царице,
Собі пеани адорантів слухай.
Вже вечоріє. В мене таємницю
Віднині прийме лиш Господнє вухо.

Leopold Staff

* * *

Nie bierz imienia bólu nadaremno.
Niechaj za ciebie łkają szumem drzewa,
Niech wiatr tułaczy wzdycha nocą ciemną
I płacze szara jesienna ulewa.

Skarga samotnych nie znajdzie pomocy
Ani sie cudzym podeprze ramieniem.
Sam sobie byłem latarnią wśród nocy,
Sam w skwarnej drodze byłem sobie cieniem.

Mądrość stulecia, Wielka Paranoja,
Peanu swoich bałwochwalców słucha.
Zapada wieczór. Tajemnica moja
Ma usta tylko dla Bożego ucha.

ОЛЕНА СТЕПАНЮК

Збігнев Герберт⁸

ДУША ПАНА КОґІТО

Раніше
як відомо
душа виходила з тіла
коли зупинялось серце

з останнім подихом
вона тихо йшла геть
на небесні пасовиська

душа пана Коґіто
поводиться по-іншому

йде з тіла за життя
без слів прощання

місяцями роками розважається
на інших континентах
поза межами пана Коґіто

важко отримати її адресу
і новин від неї немає
уникає контактів
і не пише листів
ніхто не знає коли повернеться
а може й пішла назавжди

пан Коґіто намагається придушити в собі
низьке почуття заздрощів

думає про душу добре
думає про неї з ніжністю
звичайно ж вона може
жити в інших тілах

занадто мало душ
на все людство

пан Когіто погоджується з долею
іншого шляху немає

навіть намагається запевнити себе
– моя душа моя –
думає про душу чутливо
думає про душу з ніжністю

тому коли заявляється
неочікувано
він не вітає її словами
– добре що хоч повернулась

дивиться тільки скося
як сідає біля дзеркала
і чеше своє волосся
сплутане і сиве

Zbigniew Herbert

DUSZA PANA COGITO

Dawniej
wiemy z historii
wychodziła z ciała
kiedy stawało serce

z ostatnim oddechem
oddalała się cicho
na łąki niebieskie

dusza Pana Cogito
zachowuje się inaczej

za życia opuszcza ciało
bez słowa pożegnania

miesiące lata bawi
na innych kontynentach

poza granicami Pana Cogito

trudno zdobyć jej adres
nie daje wieści o sobie

unika kontaktów
nie pisze listów

nikt nie wie kiedy wróci
może odeszła na zawsze

Pan Cogito usiłuje pokonać
niskie uczucie zazdrości

myśli o duszy dobrze
myśli o duszy z czułością

zapewne musi mieszkać
także w innych ciałach

dusz jest stanowczo za mało
jak na całą ludzkość

Pan Cogito godzi się z losem
nie ma innego wyjścia

stara się nawet mówić
-moja dusza moja-

myśli o duszy tkliwie
myśli o duszy z czułością

więc kiedy się zjawia
nieoczekiwanie
nie wita jej słowami
- dobrze że wróciłaś

patrzy tylko z ukosa
gdy siada przed lustrem
i czesze swoje włosy
splątane i siwe

Збігнев Герберт

ЗАПОВІТ

Заповідаю чотирьом стихіям
те чим володів так недовго

вогню – думку
хай квітне вогонь

Землі яку дуже любив
моє тіло безплідне зерно

а повітрю слова і руки і тугу
то зайві речі

то що залишилось
краплі води
хай кружляють між
небом з землею

хай буде дощем прозорим
папороттю морозу сніжинкою
нехай ніколи не досягає неба
долиною сліз землі моєї

повертається вірно чистою, росою,
камінь довбаючи крапля за краплею

я незабаром поверну чотирьом стихіям
те чим володів так недовго

- Я не повернусь до джерела спокою

Zbigniew Herbert

TESTAMENT

Zapisuje czterem żywiołom
to co miałem na niedługie władanie

ogniowi - myśl
niech kwitnie ogień

ziemi którą kochałem za bardzo
ciało moje jałowe ziarno

a powietrzu słowa i ręce
i tęsknoty to jest rzeczy zbędne

to co zostanie
kropla wody
niech krąży między
ziemia niebem

niech będzie deszczem przezroczystym
paprocią mrozu płatkiem śniegu

niech nie doszedłszy nigdy nieba
ku łez dolinie mojej ziemi

powraca wiernie czystą, rosą,
cierpliwie krusząc twardą glebę

wkrótce zwrócę czterem żywiołom
to co miałem na niedługie władanie

- nie powrócę do źródła spokoju

Збігнев Герберт

ПАН КОГІТО І РУХ ДУМОК

Мислі рояться в голові
так прислів'я каже
прислів'я перебільшує
рух думок
більшість з них
стоять нерухомо
серед нудного краєвиду
сірих пагорбів
сухих дерев
часом підійдуть до руху
чужих думок
стоять на березі
як зголоднілі чаплі
з сумом згадують
висохлі джерела
обертаються на одному місці
в пошуках зерня
не рояться
бо нема роїв
не точаться
бо немає звідки
сидять собі на камені
заламують руки
під похмури
низьким
небом
черепа

Zbigniew Herbert

PAN COGITO A RUCH MYŚLI

Myśli chodzą po głowie
mówi wyrażenie potoczne
wyrażenie potoczne
przecenia ruch myśli
większość z nich
stoi nieruchomo
pośrodku nudnego krajobrazu

szarych pagórków
wyschłych drzew
czasem dochodzą
do rwącej rzeki cudzych myśli
stają na brzegu
na jednej nodze
jak głodne czaple
ze smutkiem
wspominają wyschłe źródła
kręcą się w kółko
w poszukiwaniu ziaren
nie chodzą
bo nie znajdą
nie chodzą
bo nie ma dokąd
siedzą na kamieniu
załamują ręce
pod chmurnym
niskim
niebem
czaszki

Збігнев Герберт

ПАН КОґІТО ЧИТАЄ ГАЗЕТУ

На першій шпальті повідомлення
вбито 120 вояків

війна триває довго
можна призвичаїтись

поруч кримінальна хроніка
сенсаційний злочин
портрет вбивці

око пана Коґіто
ковзає байдуже
по солдатській гекатомбі
щоб хтиво заглибитись
в опис щоденного жахіття

тридцятирічний фермер
під впливом нервової депресії
вбив дружину
і двійко маленьких дітлахів

в подробицях повідомляють
про перебіг злочину
положення тіл
та інші деталі

120 загиблих
марно шукати на карті
занадто велика відстань
приховує їх як джунглі

вони не збурюють уяву, їх занадто багато
число нуль в кінці
перетворює їх на абстракцію
тема для роздумів:
арифметика співчуття

Zbigniew Herbert

PAN COGITO CZYTA GAZETĘ

Na pierwszej stronie
meldunek o zabiciu 120 żołnierzy

wojna trwała długo
można się przyzwyczaić

tuż obok doniesienie
o sensacyjnej zbrodni
z portretem mordercy

oko Pana Cogito
przesuwa się obojętnie
po żołnierskiej hekatombie
aby zagłębić się z lubością
w opis codziennej makabry

trzydziestoletni robotnik rolny
pod wpływem nerwowej depresji
zabił swą żonę
i dwoje małych dzieci

podano dokładnie
przebieg morderstwa
położenie ciał
i inne szczegóły

120 poległych
daremnie szukać na mapie
zbyt wielka odległość
pokrywa ich jak dżungla

nie przemawiają do wyobraźni jest ich za dużo
cyfra zero na końcu
przemienia ich w abstrakcję

temat do rozmyślenia:
arytmetyka współczucia

ПЕРЕКЛАДИ З РОСІЙСЬКОЇ

МІЯ ГАЗДУН

Роберт Рождественський

ЛЮБОВ ЗІЙШЛА

Спала любов багато років у мені,
І ні про що це почуття не говорило.
Вона чекала і ховалась у тіні –
І ось проснулась і мені очі відкрила.

Тепер цей спів не мій — любов співа!
І її пісня в світі ехом віддається.
Як ранок сходить, так любов зійшла.
І лиш вона в мені і плаче і сміється.

І всесвіт весь припав до моїх ніг!
І я радію, ніби сонце не зотліє!
Не зможеш ти від неї ринути у біг!
Вона знайде, вона спійма –
Любов тебе зігріє!

Спала любов багато років у мені,
І ні про що це почуття не говорило.
Вона чекала і ховалась у тіні,
І ось проснулась, і мені очі відкрила!

Роберт Рождественский

ЛЮБОВЬ НАСТАЛА

Как много лет во мне любовь спала.
Мне это слово ни о чем не говорило.
Любовь таилась в глубине, она ждала —
И вот проснулась и глаза свои открыла!

Теперь пою не я — любовь поет!
И эта песня в мире эхом отдается.
Любовь настала так, как утро настает.
Она одна во мне и плачет и смеется!

И вся планета распахнулась для меня!
И эта радость, будто солнце, не остынет!
Не сможешь ты уйти от этого огня!
Не спрячешься, не скроешься —
Любовь тебя настигнет!

Как много лет во мне любовь спала.
Мне это слово ни о чем не говорило.
Любовь таилась в глубине, она ждала —
И вот проснулась и глаза свои открыла!

Лена Стюф

КОХАННЯ ТВОГО СВІТ

Ти знов приходиш уві сні,
Не довго ж сниться він мені.
І враз щезаєш зранку.
На світанку ти
Прошепочеш: "Не забудь мене..."

В дощик золотий огорне кохання світ мене.
Зірками засія він надовго в небесах.
Не судилося наше щастя розділити вдвох.
Кохання твого світ назавжди в моїх сльозах.

Мабуть десь там, удалині
Тобі все ж легше, ніж мені.
Журбу свою я хочу відпустити туди, де тихіше
Шепочеш: "Не забудь мене..."

Світ захистить мене від бід.
Зірками засія він надовго в небесах.
Не судилося наше щастя зберегти разом.
Кохання твого світ назавжди в моїх сльозах,
Ти в моїх сльозах...

Лена Стюф

СВЕТ ТВОЕЙ ЛЮБВИ

Опять приходишь ты в мой сон,
Но так недолго длится он.
Тебя уносит ветер.
На рассвете ты, исчезая,
Прошепчешь: "Не забудь меня..."

Свет твоей любви не прольётся золотым дождём,
Звездами сиять будет долго в небесах.
Нам не суждено было счастье разделить вдвоём,
Свет твоей любви навсегда в моих слезах.

Наверно, где-то далеко
Тебе сейчас совсем легко.
Печаль свою хочу я отпустить туда, где все тише
Ты шепчешь: "Не забудь меня..."

Свет защитит меня от бед,
Звездами сиять будет долго в небесах.
Нам не суждено было счастье сохранить своё,
Свет моей любви навсегда в моих слезах,
Ты в моих слезах...

ПЕРЕКЛАДИ З ТУРЕЦЬКОЇ

ОЛЬГА СМОЛЬНИЦЬКА

Мустафа Джевхері

/ «Сьогодні я до саду потрапив...»/

* * *

Сьогодні в сад пролізти встиг –
Ні сад не знав, ні садівник.
І ружі й персики – твій сміх –
Ні сад не знав, ні садівник.

Садовий мур я переліз,
Багряну ружу пізнаю,
Поцілував, обняв, поніс –
Ні сад не знав, ні садівник.

Садову браму відчинив,
Мов опинився у раю,
І впився зірваних плодів –
Ні сад не знав, ні садівник.

Світання знищує млу хмар,
І співів солов'їних чар,
Свій Джевхері забрав тягар –
Ні сад не знав, ні садівник.

Mustafa Gevherî

BUGÜN BEN BİR BAĞA GIRDİM

Bugün ben bir bağa girdim
Ne bağ duydu ne bağbancı
Gülün, şeftalisin derdim
Ne bağ duydu ne bağbancı

Bağın duvarından aştım
Kırmızı gülüne koştum
Öptüm sardım helallaştım
Ne bağ duydu ne bağbancı

Bağın kapısını açtım
Sanasın cennete düştüm
Doldurdum badesin içtim
Ne bağ duydu ne bağbancı

Seherin tan yeri attı
Bülbül elvan elvan öttü
Gevheri yükünü tuttu
Ne bağ duydu ne bağbancı

ПЕРЕКЛАДИ З УКРАЇНСЬКОЇ

КАТЕРИНА ГОРЛЕЦЬКА

Olena Teliha

LIFE

/To Vasyl Kurylenko/

Days' ominous rattle breaking into parts
And horror of the nights that holds one's crying
You, betrayed by life, by one of your sweethearts
Please, feel the deepest, forgive, that's my applying.
It seems to have been snowing? Is a party coming soon?
Have flowers bloomed? At once or long before?
Oh, it doesn't matter if your soul's a burst balloon,
When blind and wingless walking to the ocean floor.
Catch it, hold and pull it up!
Just row the quickest, run and run!
Believe me, something that's obscure, when no one knows enough
It will meet you gladly – see the sun!
The snow will shine and aprils gonna whisper like a liar
They'll creep just like a clue.
You'll accept the life once more and it will you desire
Having known it deeply, right to the bottom view.

Олена Теліга

ЖИТТЯ

/Василеві Куриленкові/

Зловіщий брязкіт днів, що б'ються на кавалки,
І жах ночей, що затискають плач.
Ти, зраджений життям, яке любив так палко,
Відчуй найглибше, але все пробач.
Здається, падав сніг? Здається, буде свято?
Розквітли квіти? Зараз, чи давно?
О, як байдуже все, коли душа зім'ята,
Сліпа, безкрила — сунеться на дно.
А ти її лови, тримай, тягни нагору!
Греби скоріше і пливи, пливи!
Повір: незнане щось у невідому пору
Тебе зустрине радісним — живи!
Тоді заблісне сніг, зашепотіють квіти
І підповзуть, мов нитка провідна.
Ти приймеш знов життя і так захочеш жити,
Його пізнавши глибоко, до дна.

АНАСТАСІЯ ДАНИЛЮК

Katrina Riaboi

* * *

Try not to miss for things you lost
And something which in your life lack
You will find what you love the most
Let happiness in heart come back
And say goodbye for foolish minds
Only great thoughts allow to stay
New chances will be your good finds
Be set for actions anyway
Know what is lie and truthfulness
Be with kind people, avoid a rainy hour
And don't try going at a guess
Just do believe, you full of power
If something didn't happen - don't regret
New day will give a new desire
You will be able only needed things to get
Which will bring joy and will be your inspire
Try not to miss for things you lost
And something which in your life lack
You will find what you love the most
Just leave the whole your grief aback.

Катріна Рябой

* * *

Не шкодуйте за втраченим днем
І за тим, що хотілось й не було.
Ми своє ще в житті віднайдем,
Аби серденько щастя відчуло!
Проганяймо із дум негатив,
Залишаймо думки лиш хороші,
Так багато в житті перспектив...
Треба бути завжди на сторожі,
Відрізняти де правда й брехня,
Хто є щирим, а хто лицемірить.
Не іти аби так навмання...
А важливо у себе повірить!
Якщо щось не збулось — не біда.
Новий день принесе нові мрії.
І здійсниться із них саме та,
Що в душі лишень радість посіє.
Не шкодуйте за втраченим днем
І за тим, що хотілось й не було.
Ми своє ще в житті віднайдем,
Хай лиш горе щоб нас обминуло!

ОРИНА КИБЕЦЬ

Vasyl Symonenko

* * *

If ever on Earth I wished you tears and pain,
And if I wished a penalty for you,
I would neither twist your fragile hands nor would enchain
You underground – that I also wouldn't do.

Sure, I would not attempt to set you on fire,
Something even worse I would rather do:
I would wish you someone so much to love and desire,
Just the way I love you.

Василь Симоненко

* * *

Коли б тобі бажав я сліз і муки,
І кари найстрашнішої бажав,
Я б не викручував твої тендітні руки
І в хмурім підземеллі не держав.

Ні, я б не став тебе вогнем палити,
З тобою б розквитався без жалю:
Я б побажав тобі когось отак любити,
Як я тебе люблю.

Lina Kostenko

* * *

The words are hideous when they cannot speak,
When them to hunker the one never expects,
And to begin speech the one for them seeks,
And whether they are untouched the one suspects.

The words can begin and can end too,
They are cried out in tears or in pain muttered.
Billions of words and billion people apart from you,
And you are the first these words to utter!

Everything is known: both ugliness and beauty.
Both asphalt and weeds the feet has known much.
Uniqueness is the poetry's main duty,
To go through ages and one's soul to touch.

Lina Kostenko

* * *

Страшні слова, коли вони мовчать,
коли вони зненацька причаїлись,
коли не знаєш, з чого їх почать,
бо всі слова були уже чиймись.

Хтось ними плакав, мучивсь, болів,
із них почав і ними ж і завершив.
Людей мільярди і мільярди слів,
а ти їх маєш вимовити вперше!

Все повторялось: і краса, й потворність.
Усе було: асфальти й спориші.
Поезія - це завжди неповторність,
якийсь безсмертний дотик до душі.

Mykola Voronyi

THE STARSCAPE

The moon light is gently lolling,
Kissing the gelid snow,
The black chimney's figure's falling
On the white carpet's glow.

The wordless space is so sad here
Weaving is sorrow's wing
The stars are frowning full of tears
At time when psalm they sing.

Fatigue draws eyes into the dim
Tears turned into beading
Milky Way and Pleiads dream
Charle's Wain with dreams feeding.

In majestic silence I hear
A scatter-gun somewhere
Shaping music into spheres
Of planets left impair.

Микола Вороний

ЗОРЯНЕ НЕБО

Пеститься місячний промінь,
Лиже холодний сніг;
Чорною плямою комин
На білий килим ліг.

Сумно в німому просторі
Віє нудьга крилом.
Хмуряться сплakanі зорі,
Співаючи псалом.

Вії стуляє знемога,
Нижуться перли сліз,
Мріє Чумацька Дорога,
Волосожар і Віз...

Вслуханий в тишу величну,
Чую: десь кулемет
Крає музику сферичну
Розгойданих планет.

КАРИНА ПАДАШУЛЯ

Olena Teliha

LIFE
/To Vasyl Kurylenko/

Sinister clank of days which shattered to pieces,
the horror of the nights that squeeze the crying
You were in love with life, in spite of its caprices.
Forgive it all and feel the highest flying.
White snowfall , blooming or sunrise at ocean
When did it happen? Have you known?
Oh.. You're so insensitive when soul is broken.
It's blind without wings and going down.
But always try to catch it, keep it, pull it up!
Row faster, harder, only multiply!
Believe that something new is surely coming up
Just meet it with delight, just be alive!
And then you recognize all that you didn't notice:
The snow will shine, the blossom will surprise.
After perceiving life you'll bring without causes
Pure, true and stronger love to it in eyes!

ПЕРЕКЛАДИ З ФРАНЦУЗЬКОЇ

ВІКТОР МАРАЧ

Шарль Бодлер

АЛЬБАТРОС

Коли сум і нудьга обсідають матросів,
Щоб розвагу лиш мать, а яку – все одно, –
Ловлять птахів вони, осяйних альбатросів,
Що весь день супроводжують у морі судно.
Уже на палубі, кинутий перед юрбою,
Щойно – неба блакить, зараз – грязь, він у ганьбі
Білі крила важкі волоче за собою,
Мов опущені весла, в безсилій мольбі.
Цар небес і морів, але тут знемагає,
Ставши враз жалюгідним, нещасним, смішним.
Той димить тютюном, люльку в дзьоб йому пхає,
Той каліку вдає – шкутильгає за ним.
Так поет лине ввись серед радості й суму,
Недоступний для стріл, світло звідавши й тьму,
Та ходить по землі серед гвалту і глуму
Два гігантські крила заважають йому.

Charles Baudelaire

L'ALBATROS

Souvent, pour s'amuser, les hommes d'équipage
Prennent des albatros, vastes oiseaux des mers,
Qui suivent, indolents compagnons de voyage,
Le navire glissant sur les gouffres amers.
À peine les ont-ils déposés sur les planches,
Que ces rois de l'azur, maladroits et honteux,
Laissent piteusement leurs grandes ailes blanches
Comme des avirons traîner à côté d'eux.
Ce voyageur ailé, comme il est gauche et veule!
Lui, naguère si beau, qu'il est comique et laid!

L'un agace son bec avec un brûle-gueule,
L'autre mime, en boitant, l'infirmе qui volait!
Le Poète est semblable au prince des nuées
Qui hante la tempête et se rit de l'archer;
Exilé sur le sol au milieu des huées,
Ses ailes de géant l'empêchent de marcher.

П'єр де Ронсар

* * *

Бог в поміч вам, весни подружки:
Дрозди, вільшанки-щебетушки,
Зозулі, сойки, солов'ї,
Малинівки – пташки співочі,
Чий гомін зранку і до ночі
Оживляє ліси мої.

Бог в поміч вам, весни дарунки:
Фіалки, шавлії, медунки;
І ти, квітко, що до цих ще пір
Утілюєш красу Нарциса;
І ви, дзвоники, аніс, меліса,
Що так милуєте мій зір.

Бог в поміч вам, весни обранці:
Рої метеликів, що в танці
Кружляєте біля квіток;
І ви, сотні бджілок працьовитих,
Що примостилися на квітах,
Нектар п'ючи з їх пелюсток.

Сто тисяч раз благословляю
Всіх вас серед весни розмаю
У цім співі, блиску, метушні;
Струмка дзюрчання, гуркіт грому –
Усе, що манить мене з дому,
Де в'язнем коротав я дні.

Pierre de Ronsard

* * *

Dieu vous gard', messagers fidèles
Du Printemps, gentes hirondelles,
Huppes, coucous, rossignolets,
Tourtres, et vous oiseaux sauvages
Qui de cent sortes de ramages
Animez les bois verdelets.

Dieu vous gard', belles pâquerettes,
Belles roses, belles fleurettes,
De Mars, et vous boutons connus
Du sang d'Ajax et de Narcisse,
Et vous thym, anis et mélisse,
Vous soyez les bienrevenus.

Dieu vous gard', troupe diaprée
De papillons, qui par la prée
Les douces herbes suçotez;
Et vous, nouvel essaim d'abeilles,
Qui les fleurs jaunes et vermeilles
De vostre bouche baisotez .

Cent mille fois je resalue
Votre belle et douce venue.
Ô que j'aime cette saison
Et ce doux caquet des rivages,
Au prix des vents et des orages
Qui m'enfermaient en la maison!

ОЛЕНА СТЕПАНЮК

Жак Превєр

БАРБАРА

Згадай-но Барбаро
Як дощило невпинно над Брестом того дня
І ти йшла усміхнена
Сяюча радісна і промокла
Під дощем
Згадай-но Барбаро
Дощило невпинно над Брестом
І перестрів тебе на вулиці Сіам
Ти посміхалась
І я теж посміхався
Згадай-но Барбаро
Себе якої не знав я
Себе яка не знала мене
Згадай-но
Згадай-но того ж таки дня
Не забувай
ховався на ганку чоловік
він вигукнув твоє ім'я
і ти побігла до нього
під дощем
сяюча радісна і промокла
кинулась в його обійми
згадай-но це Барбаро
і не ображайся що я на «ти» до тебе
я на «ти» з усіма кого люблю
навіть якщо я їх бачив єдиного разу лише
я на «ти» з усіма хто кохає одне одного
навіть якщо я не знаю їх
згадай-но Барбаро
не забувай
цей дощ мудрий і щасливий
на твоєму обличчі щасливому

над цим містом щасливим
цей дощ над морем
над арсеналом
над човном Уесан
о, Барбаро
яка ж дурня війна
якою ти стала тепер
під цим дощем із заліза
сталевого вогню і крові
а той хто тримав тебе в обіймах
кохаючи
він мертвий зник безвісти чи ще живий
о, Барбаро
над Брестом дощить невпинно
як дощило колись
але це вже інший дощ і все в руїнах
це дощ невимовної печалі і жалю
він навіть не гроза
із заліза сталевого вогню і крові
лише хмари
які подібно до псів
здихають десь за містом
повзуть кудись подалі
щоб загнати десь там вдалині
далеко від стражденного Бресту
і залишити ніщо по собі.

Jasques Prévert

BARBARA

Rappelle-toi Barbara
Il pleuvait sans cesse sur Brest ce jour-là
Et tu marchais souriante
Épanouie ravie ruisselante
Sous la pluie
Rappelle-toi Barbara
Il pleuvait sans cesse sur Brest
Et je t'ai croisée rue de Siam
Tu souriais
Et moi je souriais de même
Rappelle-toi Barbara
Toi que je ne connaissais pas
Toi qui ne me connaissais pas
Rappelle-toi
Rappelle-toi quand même ce jour-là
N'oublie pas
Un homme sous un porche s'abritait
Et il a crié ton nom
Barbara
Et tu as couru vers lui sous la pluie
Ruisselante ravie épanouie
Et tu t'es jetée dans ses bras
Rappelle-toi cela Barbara
Et ne m'en veux pas si je te tutoie
Je dis tu à tous ceux que j'aime
Même si je ne les ai vus qu'une seule fois
Je dis tu à tous ceux qui s'aiment
Même si je ne les connais pas
Rappelle-toi Barbara
N'oublie pas
Cette pluie sage et heureuse
Sur ton visage heureux
Sur cette ville heureuse

Cette pluie sur la mer
Sur l'arsenal
Sur le bateau d'Ouessant
Oh Barbara
Quelle connerie la guerre
Qu'es-tu devenue maintenant
Sous cette pluie de fer
De feu d'acier de sang
Et celui qui te serrait dans ses bras
Amoureusement
Est-il mort disparu ou bien encore vivant
Oh Barbara
Il pleut sans cesse sur Brest
Comme il pleuvait avant
Mais ce n'est plus pareil et tout est abimé
C'est une pluie de deuil terrible et désolée
Ce n'est même plus l'orage
De fer d'acier de sang
Tout simplement des nuages
Qui crèvent comme des chiens
Des chiens qui disparaissent
Au fil de l'eau sur Brest
Et vont pourrir au loin
Au loin très loin de Brest
Dont il ne reste rien.

ПЕРЕКЛАДИ З ЯПОНСЬКОЇ

ОЛЕНА СТЕПАНЮК

Арикіда Морітаке¹⁰

* * *

На гілку квітка опала
Щойно повернулась.
Ні, це був метелик!
Як шкода...

荒木田 守武

* * *

落花枝に
帰ると見れば
胡蝶かな

Мібу но Тадаміне¹¹

* * *

Вранці настане
Холодний
Світанок
І розставання...
Тоді почує
Луна
Слова суму...

壬生 忠岑

* * *

有明の
つれなく見し
分かれごり
明か月ばかり
憂ものはなし

Фудзівара но Санеката¹²

* * *

Замилований сакурою
Сховаюсь під нею від дощу
Схоже що
Тінню мокрих квітів
Й сам я став

藤原 実方

* * *

桜狩り
雨は降りきぬ
同じくは
濡るとも花の
彩にやどらん

ПРИМІТКИ ПЕРЕКЛАДАЧІВ

¹ Оригінал взято з антології вест-індійської поезії – Ramchand, Kenneth, and Cecil Gray. *West Indian Poetry: An Anthology for Schools*. 2nd ed., Longman Caribbean, 1989.

² Традиційна для Англії дитяча пісенька, народна пісня та гра, що супроводжується співом.

³ *My Father's Dragon* by Ruth Stiles Gannett (1923-). Illustrations by Ruth Chrisman Gannett (1896-1979). New York: Random House, 1948. Copyright not renewed.

A Newbery Honor Book, 1949.

<https://digital.library.upenn.edu/women/gannett/dragon/dragon.html>

⁴ Оригінал та переклад виконано третьою асклепіадовою строфою.

⁵ Кінтія – ім'я-епітет богині місяця Артеміди. Синонімічна назва походить від гори Кінт на острові Делос, де їй віддавали почесні.

⁶ Циклада – жіноча туніка.

⁷ Симеон Полоцький – представник слов'янського бароко (справжнє прізвище Петровський (стар. Піотровський) – Ситнянович (стар. Ситніанович), 1629–1680).

⁸ Збігнев Герберт – польський поет, есеїст, драматург. Народився у Львові. Найціннішим у доробку Герберта вважається цикл творів про пана Когіто – постаті, глибоко зануреної в сучасність і одночасно міцно закоріненої в європейській культурній традиції. У 1980-х роках Збігнев Герберт був поетичним прапором польської опозиції.

⁹ Мустафа Джевхері (Mustafa Gevherî (1620? – 1715/16)) – один із трьох самих відомих представників ашикської поезії Османської імперії, за деякими даними був кримцем за походженням.

¹⁰ Арикіда Морітаке (1473-1549) – японський поет, один з великих майстрів ренга. Його творчість мала значний вплив на поезію хайкай. Морітаке був священнослужителем у внутрішньому храмі Ісе.

¹¹ Мібу но Тадаміне – середньовічний японський поет і письменник періоду Хейан. Один з «36 видатних поетів Японії».

¹² Фудзівара но Санеката (помер 998 р.) – відомий японський поет. До наших часів зберіглось його особисте зібрання віршів. Був другим чоловіком знаної японської письменниці Сей Сьонагон, авторки «Записок в узголів'ї». За непорядний вчинок щодо каліграфа та філолога Фудзівара но Юкінарі був засланий в провінцію Митиноку на північному сході острова Хонсю, помер у вигнанні.

ВІДОМОСТІ ПРО ПЕРЕКЛАДАЧІВ

Карина **Артемович**
Рівне, Україна
karynaartemovych@gmail.com

Магістрантка філологічного факультету
Рівненського державного гуманітарного
університету

Інна **Бурковська**
Рівне, Україна

Магістрантка філологічного факультету
Рівненського державного гуманітарного
університету

Мія **Газдун**
Львів, Україна
miiahazdun@gmail.com

Перекладачка, випускниця факультету
іноземних мов Львівського національного
університету імені Івана Франка, Training
and Learning Specialist at Nestlé Business
Services Lviv

Катерина **Горлецька**
Київ, Україна

Студентка групи ЛА-81, кафедри теорії,
практики та перекладу англійської мови
Національного технічного університету
України «Київський політехнічний інститут
імені Ігоря Сікорського»

Анастасія **Данилюк**
Київ, Україна

Студентка групи ЛА-81, кафедри теорії,
практики та перекладу англійської мови
Національного технічного університету
України «Київський політехнічний інститут
імені Ігоря Сікорського»

Святослав **Зубченко**
Львів, Україна
svjatic_zu@meta.ua

Асистент кафедри класичної філології
Львівського національного університету
імені Івана Франка

Орина **Кібець**
Київ, Україна

Родом із Донеччини. Вступила на
факультет лінгвістики в Національний
технічний університет України «Київський
політехнічний інститут імені Ігоря
Сікорського», де продовжує навчання.
Вивчала літературу та мистецтво в
Університеті Гронінгена у Королівстві
Нідерландів. Учасниця Київського форуму
молодих літераторів НСПУ 2020 року,
всеукраїнських та міжнародних
літературних конкурсів, друкувалася в
онлайн-журналі “Terror House Magazine” у
Будапешті з віршами англійською.

Марія **Кравцова**
Львів, Україна
mariia.konovalova@gmail.com

Асистент кафедри перекладознавства і контрастивної лінгвістики імені Григорія Кочура Львівського національного університету імені Івана Франка.

Ганна **Кришталюк**
Кам'янець-Подільський,
Україна
akryshtaliuk@gmail.com

Кандидат філологічних наук, доцент кафедри англійської мови Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка

Віктор **Марач**
Рівне, Україна
marachv@ukr.net

Кандидат фізико-математичних наук, доцент кафедри вищої математики Рівненського державного гуманітарного університету

Карина **Падашуля**
Київ, Україна

Студентка групи ЛА-81 кафедри теорії, практики та перекладу англійської мови Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

Вероніка **Романюк**
Рівне, Україна
nikusa2014@gmail.com

Магістрантка філологічного факультету Рівненського державного гуманітарного університету

Юлія **Садоха**
Львів, Україна
juliaredh@gmail.com

Студентка третього курсу кафедри перекладознавства і контрастивної лінгвістики імені Григорія Кочура Львівського національного університету імені Івана Франка

Ольга **Смольницька**
Київ, Україна
mytholog7@gmail.com

Кандидат філософських наук, провідний науковий співробітник Київського літературно-меморіального музею Максима Рильського. Член НСПУ з 2012 р. Член Українського Кіплінгівського Товариства з 2017 р. Член ICOM з 2018 р. Науковець, перекладачка, письменниця. Мешкає у м. Буча Київської області

Олена **Степанюк**
Дніпро, Україна
inostrankadp@gmail.com,
ratdulivre@yahoo.fr

Завідувачка відділом документів іноземними мовами Дніпровської Центральної міської бібліотеки Централізованої системи публічних бібліотек для дорослих. Українською мовою надруковані переклади поезій Мілоша Чеслава та Збігнева Герберта в збірках поезій. Освіта: Криворізький педагогічний університет, Краківський педагогічний університет (Польща)

Науково-популярне видання
ARS TRANSLATORICA

Збірник перекладів

Випуск 6

The Collection of Translations

Issue 6

Формат 60x84_{1/16}.

Папір офсетний. Друк ризографічний.

Гарнітура Bookman Old Style.

Ум. др. арк. 2,3. Наклад 100.

Редакційно-видавничий відділ

Рівненського державного гуманітарного університету

м. Рівне, 33000, вул. Ст. Бандери, 12,

тел.: (0362) 26-48-83

Друк: «ПараГраф+»,

м. Рівне, 33000, вул. Гетьмана Мазепи, 6/8,

тел.: (0362) 26-49-27